

54-55
56-57-58
59-60 -61

Handelingen

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van juli 1990

ACTUELE INTERPELLATIES
ACTUELE VRAGEN
BIJZONDER FONDS VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN
BUITENLANDS BELEID
GEMEENTEFONDS
INTERPELLATIES
MILIEUBELEIDSPLAN EN NATUURONTWIKKELINGSPLAN
ONDERWIJS
POLITIEK VERLOF PERSONEEL VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST
REKENING VLAAMSE RAAD 1989
VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT
VLAAMSE COMMISSIE VOOR PREVENTIEF BEDRIJFSBELEID
VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ
VLAAMS FONDS VOOR DE INTEGRATIE VAN KANSARMEN
WERKGELEGENHEID NIET COMMERCIELE SECTOR
WERKINGSBEGROTING VLAAMSE RAAD 1990

Inhoud

Nr. 54 **Donderdag 5 juli 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1931

Ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1931
Sprekers : de heren I. Egelmeers, verslaggever, J. Laverge, J. De Roo, mevrouw M. Vogels, mevrouw M. De Meyer en Minister R. De Wulf

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1937
Sprekers : de heer J. Laverge en Minister R. De Wulf

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artike-

len 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyesen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)
1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs
2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking, blz. 1939
Sprekers : de heren C. Moors, verslaggever, A. Denys, mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck en Minister D. Coens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1953

Nr. 55 **Donderdag 5 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1955

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging”

in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyesen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)
1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs
2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking, blz. 1955

Sprekers : de heren M. Van Peel en E. Baldewijns

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1964

Sprekers : de heren C. Moors, verslaggever en J. Cuyvers

Ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmings, blz. 1965

Spreker : de heer J. Timmermans

Hoofdelijke stemming, blz. 1966

Spreker : mevrouw M. Vogels

Motie van aanbeveling van de heer A. Kempinaire tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlands beleid van de Vlaamse Executieve — 372 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1968

Sprekers : de heren A. Kempinaire en H. Suykerbuyk

Motie van aanbeveling van mevrouw M. P. Kestelijn-Sierens, de heren D. Van der Maelen en H. Candries tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlandse en extern beleid van de Vlaamse Executieve — 308 (1989-1990) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1971

Spreker : de heer J. Laverge

Motie van aanbeveling van de heren H. Suykerbuyk, A. De Beul, en D. Van der melen c.s., tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlandse en extern beleid van de Vlaamse Executieve — 373 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1972

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderwijs in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lessen lichamelijke opvoeding in

het onderwijs

— 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lessenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyens c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1974

Sprekers : de heren W. Van Durme, L. Vanhorenbeek, Minister D. Coens, de heren C. Moors, W. Luyten, M. Van Peel, mevrouw N. Maes, de heren G. Annemans, E. Vandersmissen,

R. Garcia, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, de heer F. Sarens en mevrouw A. Leysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2000

Nr. 56

Vrijdag 6 juli 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2001

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs- — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderwijs in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lessen lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lessenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 11 van het koninklijk besluit

van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyssen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2001

Sprekers : de heren Jos Bosmans, A. Denys, C. Moors, Minister D. Coens, mevrouw N. Maes, de heren J. Weyts, F. Vermeiren, E. Van Rompuy, E. Beyssen en M. Van Peel.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2019

Nr. 57 **Vrijdag 6 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2021

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een ver-

plicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blainpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyssen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2021

Sprekers : de heren L. Vanhorenbeek, C. Moors, Minister D. Coens, de heren E. De Groot, J. Caudron, L. Dhoore, A. Denys, mevrouw N. Maes, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck en de heer H. Suykerbuyk

Ontwerp van decreet betreffende het Onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2040

Sprekers : mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, Minister D. Coens, de heer W. Van Durme, mevrouw N. Maes, de heren C. Moors, E. Baldewijns, F. Dewinter, W. Luyten, M. Van Peel, G. Annemans, J. Geysels en L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2092

Nr. 58 **Maandag 9 juli 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2093

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de algemene problematiek van de verontreiniging van bodemslib en baggerspecie, blz. 2093

Sprekers : de heren E. Gryp, C. Lisabeth, J. Caudron, A. Denys, Minister T. Kelchtermans en Minister J. Sauwens

Interpellatie van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de werkingsproblemen van het Kasteel van Gaasbeek, blz. 2102

Sprekers : de heren G. Cardoen, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, J. Valkeniers en Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het programma-aanbod van BRT en VTM, blz. 2105

Sprekers : de heer H. Van Dienderen, Minister P. Dewael, de heren E. Van Rompuy, L. Hancké en L. Dierickx

Motie van aanbeveling, blz. 2112

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Executieve

ten opzichte van het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lidstaat waar ze verblijven en de gevolgen hiervan voor Vlaams Brabant, blz. 2112

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, H. Van Dienderen, H. Suykerbuyk, F. Dielens, G. Annemans, mevrouw M. Vogels, de heer F. Vermeiren en Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2118

Nr. 59 **Maandag 9 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2119

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen

Interpellatie van de heer W. Cortois tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen, blz. 2119

Sprekers : de heren F. Vermeiren, W. Cortois, L. Peeters, W. De Vlieghere, J. Valkeniers en Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 2132

Ontwerp van decreet betreffende het onderwys II
— 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Aangehouden stemmingen, blz. 2132

Sprekers : Minister D. Coens, de heer W. Van Durme, mevrouw N. Maes, de heren A. Denys, W. Seeuws en R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 2154

Sprekers : de heren W. Van Durme en G. Annemans, mevrouw N. Maes, de heer H. De Croo, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, de heren E. Baldeuwijns en C. Moors

Ontwerp van decreet tot instelling van een Gemeentefonds
— 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk

Welzijn

— 340 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 2

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen

— 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2158

Sprekers : de heren L. Peeters, H. Van Wambeke, C. Marchand, verslaggevers, E. Vankeirsbilck, E. Van Vaerenbergh, H. De Loor, R. Deswaene, H. Lauwers, Minister J. Lenssens, de heren J. Geysels, W. Luyten, M. Van houtte, L. Dhoore, W. Peeters en Minister L. Van den Bossche

Ontwerp van decreet tot instelling van een Gemeentefonds
— 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2182

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn

— 340 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2183

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen

— 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2184

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen

— 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2186

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, Minister L. Van den Bossche, de heren M. Capoen, G. Janzegers en R. Vanlerbergh

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen

— 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2190

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2191

Regeling der werkzaamheden, blz. 2191

Nr. 60

Dinsdag 10 juli 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2193

Ontwerp van decreet tot herinrichting van de Vlaamse Commissie voor Preventief Beleid

— 350 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2193

Sprekers : de heren L. Bril, verslaggever, P. Deprez, C. Lisabeth, F. Vermeiren, Minister N. De Batselier, de heren R. Denys, P. Vangansbeke en F. Aerts

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2210

Spreeker : de heer F. Aerts

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij
— 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 2212

Sprekers : de heren J. Ansoms, verslaggever en J. Beckers

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2220

Nr. 61

Dinsdag 10 juli 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2221

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het overlegbeleid met betrekking tot de ambulante welzijnszorg, blz. 2221

Actuele vraag van de heer G. Moens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de fusie van drie ziekenhuizen in het Limburgse tot Algemeen Ziekenhuis Vesalius, blz. 2222

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de gedeeltelijke ingebruikneming van de afvalwatercollector Tessengerlo-Antwerpen door de NV Antwerpse Waterwerken voor het vervoer van drinkwater, blz. 2222

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het gebruiken van asbestcementbuizen door de NV Antwerpse Waterwerken te Deurne en te Borgerhout, blz. 2223

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de situatie van het personeel en de toekomst van BLOSO, blz. 2224

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de erkenning van de Vlaamse feestdag, 11 juli, tot een betaalde feestdag voor de Vlaamse Gemeenschap, blz. 2225

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de keuze van een financiële instelling voor het behartigen van de Vlaamse thesaurieverrichtingen, blz. 2226

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de winning van berggrind, blz. 2228

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het standpunt van de Europese Commissie inzake het subsidiëren van de restauratie van historische gebouwen door de Vlaamse Gemeenschap, blz. 2229

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de bouwaanvraag voor een deel van de uitbreidingswerken aan de nationale luchthaven, blz. 2230

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs, blz. 2230

Sprekers : de heer F. Dewinter, mevrouw M. De Meyer en Minister D. Coens

Actuele interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de afvalverwerking in Limburg, blz. 2233

Sprekers : de heren J. Dufaux, E. Vandebosch, J. Geysels en Minister T. Kelchtermans

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, en de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het tracé van de Havenweg ten noorden van Antwerpen, blz. 2237

Sprekers : de heer H. Van Dienderen en Minister J. Sauwens

Vaste Commissie voor Taaltoezicht

Voordracht van kandidaten voor de benoeming van vijf vaste en vijf plaatsvervangende leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht — Nederlandse afdeling

Verdaging, blz. 2241

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij — 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2241

Sprekers : de heren E. Beysen, J. De Seranno, H. Van Dienderen, Minister J. Sauwens, de heren P. Van Grembergen, M. Didden, A. Denys, W. Luyten, G. Verhofstadt

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2253

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, J. De Seranno, A. Denys en P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet tot instelling van het Vlaams Gemeentefonds, en tot regeling van een bijzondere dotatie voor sommige gemeenten van het Vlaamse Gewest — 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmen, blz. 2261

Spreker : de heer E. Beysen

Hoofdelijke stemming, blz. 2263

Sprekers : de heren J. Geysels en H. Van Dienderen

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn — 340 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 2264

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen — 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmen, blz. 2265

Hoofdelijke stemming, blz. 2267

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen — 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Hoofdelijke stemming, blz. 2269

Spreker : de heer G. Janzegers

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2270

Ontwerp van decreet tot reorganisatie van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid

— 350 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmen, blz. 2271

Sprekers : de heer L. Bril en Minister N. De Batselier

Hoofdelijke stemming, blz. 2272

Sprekers : de heren F. Vermeiren en L. Bril

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij — 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmen, blz. 2273

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. Denys, H. Van Dienderen, H. Coveliers, A. Beckers, L. Hancké, W. Cortois en P. Van Grembergen

Hoofdelijke stemming, blz. 2285

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Actuele interpellaties (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs

Motie van aanbeveling, blz. 2286

Beleidsbrief

Milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen — Voorstellen voor 1990-1995, ingediend door de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting

Verdaging, blz. 2287

Vakantiewensen, blz. 2287

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2287

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Steverlynck, W. Taelman, G. Verhaegen ; gezondheidsredenen.

H. Adriaensens, E. Derycke ; buitenslands.

P. Berben, W. Content, F. Vermeiren ; ambtsverplichtingen.

R. Deswaene ; familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende op-

zetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Egelmeers, verslaggever, heeft het woord.

De heer 1. Egelmeers, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, door de uitbreiding van de regionale bevoegdheden ondermeer inzake tewerkstellingsprogramma's, waarvan het interdepartementaal begrotingsfonds een deel is, diende een eigen stelsel te worden uitgewerkt met slechts enkele wijzigingen bij voorbeeld voor de **bestaansminimumtrekkers**. Deze komen thans mee in aanmerking als begunstigen. Het was dus logisch een nieuwe conventie af te sluiten en een nieuw decretaal initiatief te nemen, waarbij ongeveer 200 werknemers betrokken zijn.

Er werd advies gevraagd aan de Raad van State en aan de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen. Het advies van de Raad van State werd niet gevolgd voor artikel 6, dat handelt over het jaarbedrag van de tegemoetkomingen. Met de adviezen van de SERV werd wel rekening gehouden, uitgezonderd voor het eenheidsstelsel. Er is wel uniformisering voor de bezoldigingswijze, dat gelijk is met de geldende regels in de GEKO-statuten. Er werden vooral vragen gesteld over de statuten met betrekking tot het interdepartementaal **begrotingsfonds**, het aantal begunstigen en het bedrag van de tegemoetkomingen.

Ook was er belangstelling voor de evolutie van de werkloosheid in het licht van de parallelle circuits en voor de werkwiligheid van de huidige werklozen.

Volgens het huidige ontwerp kunnen bestaansminimumtrekkers als begunstigen worden beschouwd, wat een nieuwe regeling is.

Ten gronde werden opmerkingen gemaakt over : ten eerste, de delegatie aan de Vlaamse Executieve voor het bepalen van het jaarbedrag voor de tegemoetkoming en van de geldigheidsduur van de programma's en ten tweede, over de uniformisering en de doorstroming naar het normale arbeidsduurcircuit .

Dan is er de terugwerkende kracht. Er komt een einde aan het interdepartementaal begrotingsfonds op 30 juni 1990. De Minister bevestigde dat het decreet op 1 juli 1990 van toepassing zal zijn, vermits de koninklijke besluiten tijdig klaar zullen zijn. Zij zullen dus worden gepubliceerd zodra de Vlaamse Raad zijn werk heeft verricht.

In verband met de artikelswijze bespreking werd op artikel 2 een amendement ingediend tot schrapping van het delegatierecht van de Vlaamse Executieve voor de geldigheidsduur van de programma's. Een op artikel 6 ingediend amendement werd ingetrokken en een ander amendement werd verworpen. Het ontwerp van decreet werd aangenomen met zeven stemmen bij één onthouding.

De Voorzitter : De heer' Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune):
Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik dank de heer Egemeers voor de bondige en correcte weergave van de discussie die wij in de commissie voerden.

Het probleem van de werkloosheid is niet nieuw. Er werden reeds vele studies gemaakt en debatten gevoerd over de oorzaken van de werkloosheid. Eén van de belangrijkste oorzaken van het niet vinden van een passende betrekking is het spanningsveld tussen de vraag en het aanbod van arbeid. Gerichtte acties vanuit het onderwijs, het bedrijfsleven en de overheid kunnen via vorming, scholing, bijscholing en herscholing leiden tot een effectieve vermindering van de langdurige werkloosheid.

De Gemeenschapsminister verklaarde in de Commissie dat dit ontwerp van decreet kadert in de bedoeling om grote mogelijkheden te bieden om betrokken te worden in het arbeidsgebeuren. Hij verruimt het toepassingsgebied tot degenen die sedert tenminste 1 jaar uitkeringsgerechtigd volledig werkloos zijn, de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die minimum 40 jaar oud zijn, de bestaansminimumtrekkers en de personen die zijn tewerkgesteld met een tegemoetkoming van het interdepartementaal begrotingsfonds.

Vervolgens stelt de Gemeenschapsminister dat dit ontwerp van decreet de verdere tewerkstelling mogelijk maakt van een tweeduizendtal werknemers in de welzijnssector.

Ik heb toch enkele bedenkingen wanneer ik de doelstellingen — vooral de meest recente — van de Gemeenschapsminister bekijk in het licht van de uiteindelijke bedoeling van dit decreet. Mij lijkt het, en dit is erg zacht uitgedrukt, dat Gemeenschapsminister De Wulf onder het mom van het verhogen van de betrokkenheid in het arbeidsgebeuren, dit decreet gebruikt om met overheidsgelden, dus ook financiële middelen van de werklozen — ter zake is hij immers verantwoordelijk — de verzuilde sector bij uitstek, namelijk de welzijnssector te subsidiëren. **(Onderbrekingen door de heren F. Aerts en A. Denys)**

Dat zijn de feiten en dat heeft de Minister zelf gezegd. Ik betwist niet dat zulke dingen gebeuren, maar de eerlijkheid gebiedt ons te zeggen waarom dit decreet precies wordt voorgesteld. De tekst van het decreet dekt de lading niet. Kan men er immers van uitgaan dat een oplossing wordt gezocht voor de werkzoekenden terwijl er in feite andere bedoelingen achter schuilen? Ook in het Parlement moet de eerlijkheid rechten hebben.

Met deze werkwijze is de tewerkgestelde niet gediend, aangezien hij nog steeds een nep-statuuut heeft, zij het een veralgemeend nep-statuuut. Deze kunstmatige tewerkstelling zal niet bijdragen tot het verhogen van de kansen op een effectieve tewerkstelling, maar enkel leiden tot verdere polarisatie in eenzelfde organisatie tussen enerzijds de werknemers die een effectieve arbeidsplaats bekleden en anderzijds degenen die bij de gratie van de overheid in een parallel circuit terecht zijn gekomen. De doorstroming vanuit deze parallelle circuits naar effectieve tewerkstelling is praktisch onbestaande. We krijgen dan ook een situatie waarin landurig werklozen terecht komen in een langdurige nep-tewerkstelling. Op deze wijze lost men het probleem van de werkloosheid niet op, zij wordt enkel anders genoemd.

Voor de betrokkene zelf is dit decreet geen aanzet tot het vergroten van zijn tewerkstellingskansen. Door het institutionaliseren, het blijvend instandhouden van parallelle circuits worden de betrokken werklozen definitief alle effectieve arbeidskansen ontzegd.

Wanneer kunstmatige arbeidscircuits niet worden afgeschaft zullen de werklozen in deze circuits steeds langer hetzelfde werk blijven doen, waardoor zij minder gestimuleerd zijn om zich te herscholen of bij te scholen. Zij zijn als het ware gedoemd om steeds dezelfde betrekking waar te nemen. Daarbij komt het probleem dat er in eenzelfde sector, vooral de welzijnssector, twee arbeidscircuits bestaan. Dit leidt automatisch tot spanningen tussen de werknemers.

Men kan ook de vraag stellen of deze ingebouwde polarisatie tussen werknemers op termijn geen negatieve effecten heeft op de dienstverlening. Wij mogen het idealisme van vele werknemers in de welzijnssector niet op de proef blijven stellen. Daarmee is niemand gediend.

De PW-fractie is er dan ook van overtuigd dat dit ontwerp van decreet geen geschikt middel is om de doelstelling meer effectieve tewerkstelling te bereiken. Het verder instandhouden van parallelle circuits kan nooit een middel zijn om de beoogde doelstelling te bereiken.

Zoals ik in het begin van mijn betoog reeds heb aangehaald is er een verschil tussen de doelstelling en de eigenlijke bedoeling van dit ontwerp van decreet.

Dit ontwerp is niet gemaakt om de welzijnswerkers een blijvende arbeidsplaats te geven. Dit ontwerp van decreet is niet gemaakt om een efficiënte dienstverlening te waarborgen. Dit ontwerp van decreet is enkel en alleen geconcipteerd om de bestaande verzuiling in de welzijnssector in stand te houden. De subsidies die hierdoor rijkelijk zullen vloeien gaan niet naar de gebruiker, gaan niet naar de welzijnswerker, neen, gaan naar structuren, naar instellingen, naar organisaties.

De PVV-fractie wenst andere prioriteiten te leggen. Vanuit de eigenlijke doelstelling, namelijk het verhogen van de kansen tot effectieve tewerkstelling, dienen initiatieven voor herscholing, bijscholing, omscholing, met andere woorden: vorming, prioritaire aandacht te krijgen en moeten de parallelle arbeidscircuits worden afgeschaft.

Mijnheer de Minister, voor deze instellingen zijn wij partners, maar niet voor de andere instellingen. In het licht van deze optie heeft de PW twee amendementen ingediend, er toe strekkend de parallelle arbeidscircuits af te bouwen. Het weze duidelijk dat wij naast het ontmantelen van deze circuits pleiten voor meer middelen voor vorming.

Alleen op deze wijze kunnen wij als

Laverge

politici meewerken aan een oplossing voor de langdurige werkloosheid. *(Applaus bij de PVV)*

De Voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, allereerst willen wij de Minister feliciteren met dit ontwerp van decreet dat een verdere tewerkstelling mogelijk maakt van ongeveer tweeduizend werknemers die op 30 juni van dit jaar tewerkgesteld waren binnen het stelsel van het interdepartementaal begrotingsfonds.

De overeenkomsten die enkel een subsidiëring van wedden inhouden, situeren zich in belangrijke sectoren van de sociale dienstverlening, namelijk bij de gezins- en bejaardenhulp, de medisch-pedagogische instellingen, de onthaalcentra, de huizen voor de zedelijke aanpassing van jonge vrouwen, de kinderopvang, de jeugdbescherming en de ambulante welzijnssector.

Het onderhavige ontwerp van decreet komt ongetwijfeld tegemoet aan twee fundamentele noden. Enerzijds aan de minimumbehoeften van de sectoren zelf die zonder steun van de overheid niet in staat zijn een antwoord te geven op de noden en behoeften van heelwat mensen in de Vlaamse samenleving. Anderzijds beantwoordt het decreet aan de problematiek van de tewerkstelling van langdurig werklozen.

De vervaltermijn van het systeem van het interdepartementaal begrotingsfonds is ondertussen reeds verstreken op 30 juni jongstleden en het nieuwe ontwerp van decreet is nog niet van toepassing. De Minister heeft ons in de Commissie verzekerd dat er op dat vlak geen problemen zullen rijzen. De Executieve zal zo vlug mogelijk de uitvoeringsbesluiten van het ontwerp van decreet goedkeuren. De tewerkgestelden hoeven dus niet te vrezen voor het niet uitbetalen van hun loon vermits de instellingen zelf betalen en de Vlaamse Gemeenschap aan de instellingen een loonsubsidie

verleent. De Minister heeft toegezegd dat alle voorzorgen genomen zijn opdat de subsidies tijdig aan de instellingen kunnen worden uitbetaald.

In de Commissie werd lang gedebatteerd over artikel 6 van het ontwerp. Dit artikel is het enige waaromtrent de Raad van State inhoudelijke opmerkingen heeft geformuleerd. In het tweede lid van artikel 6 wordt bepaald dat het jaarbedrag van de toelage per voltijdse arbeidsplaats niet hoger mag zijn dan het jaarbedrag van de voor dezelfde arbeidsplaats uitbetaalde subsidie, noch dan het bedrag dat wordt vastgesteld bij besluit van de Executieve. Volgens de Raad van State is deze delegatie van de bevoegdheid vanwege de Vlaamse Raad aan de Executieve te ruim en te onbepaald en moet ze worden aangevuld met criteria waardoor de Executieve zich bij het vaststellen van het beoogde bedrag zal moeten laten leiden. De Minister heeft de Raad van State op dit vlak niet gevolgd, maar heeft in de Commissie wel een belangrijke verduidelijking gegeven en wij danken hem daarvoor. De verduidelijking is gegeven tot tevredenheid van zelfs de meest kritische commissieleden. De Minister heeft namelijk gepreciseerd dat het de bedoeling is van de Vlaamse Executieve om de geldigheidsduur van het systeem zoals het is ingesteld door het ontwerp van decreet, te beperken tot 31 december 1991. Het zou de Minister zijn bedoeling zijn om tegen die datum te komen tot één geharmoniseerd stelsel van de tewerkstellingsprogramma's, zoals trouwens is gevraagd door de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen.

Er dient gewezen op het belangrijke advies van de SERV bij dit ontwerp van decreet. De SERV heeft immers terecht van de door het ontwerp geboden kans gebruik gemaakt om een aantal meer algemene overwegingen te formuleren bij de tewerkstellingsprogramma's in Vlaanderen. Aldus pleitte de SERV er niet alleen voor om op relatief korte termijn te komen tot één geharmoniseerd stelsel, maar ook dat de tewerkstellingsprogramma's moeten worden terugge-

bracht naar hun oorspronkelijke doelstelling, namelijk een tewerkstellingskans bieden aan die werklozen die de grootste problemen kennen om via het normale circuit in het arbeidsproces te worden geïntegreerd.

Daarbij stelde de SERV ook voor prioriteit te verlenen aan de langdurig werklozen, dus zij die tenminste één jaar uitkeringsgerechtigd volledig werkloos zijn. De Minister heeft dan ook zijn oorspronkelijk ontwerp van decreet aangepast en de voorwaarde van zes maanden uitkeringsgerechtigd volledig werkloos te zijn vervangen door één jaar.

Volledigheidshalve moet hieraan worden toegevoegd dat naast de werklozen die sedert tenminste één jaar uitkeringsgerechtigd volledig werkloos zijn ook die personen in aanmerking komen voor het IBF-systeem die momenteel zijn tewerkgesteld met een tegemoetkoming van het interdepartementaal begrotingsfonds, de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die minimum 440 jaar oud zijn en de bestaansminimumtrekkers.

Wij vernamen dat op 15 juni jongstleden binnen het VESOC overleg werd gepleegd over de tewerkstellingsprogramma's. In de Commissie verklaarde de Minister dat, ten behoeve van VESOC, een evaluatie werd gemaakt van de diverse tewerkstellingsprogramma's en hun problematiek. Dit overzicht zal hij in oktober aan de Commissie ter bespreking voorleggen. Dit kan ongetwijfeld een interessante discussie worden.

Wij zijn van mening dat er moet worden gestreefd naar een optimalisering van de hertewerkstellingsprogramma's door deze verder te laten evolueren naar één stelsel met name dat van de gesubsidieerde contractuelen. Deze harmonisering stuit echter op een aantal praktische problemen — wij hebben dat kunnen uitpraten in de Commissie — met name de problematiek van de trekkingsrechten en vooral ook de patronale RSZ-bijdragen. Er zijn dan ook besprekingen nodig met de nationale overheid betreffende de sociale zekerheid.

In de toekomst zal moeten gestreefd

De Roo

naar het nog beter afstemmen van het beleid op de risicogroep bij uitstek, zijnde de langdurige werklozen.

Op de vergadering van VESOC van 15 juni werd ook de weer-werkactie besproken. Daar werd gezegd dat eind april 1990 in de vier pilootcentra de begeleiding had plaats gevonden voor 1164 werklozen. Voor 48 ten honderd onder hen leidde dit tot enig resultaat : 22 ten honderd gaf aanleiding tot het volgen van opleiding en 26 ten honderd leidde tot tewerkstelling. De mogelijkheid van GECO-tewerkstelling werd, volgens die besprekingen, nog niet aangewend. 40 ten honderd van de werklozen die zich hadden aangeboden zijn nog in begeleiding, 12 ten honderd haakte af of diende te worden doorverwezen naar andere instanties.

Er moet ongetwijfeld naar worden gestreefd meer langdurig werklozen te bereiken. Bij de schaalverruiming mag men echter de kwalitatieve aspecten niet uit het oog verliezen.

Voor de CVP-fractie dient de bestrijding van de langdurige werkloosheid een belangrijke prioriteit te zijn in het beleid van de Vlaamse Executieve. Wij rekenen erop dat dit ook bij de bespreking van de begroting voor 1991 van de Vlaamse Gemeenschap verder tot uiting zal komen. Volgens ons ligt de grote uitdaging voor het overheidsbeleid op het vlak van de werkgelegenheid in Vlaanderen in de komende jaren in de herintegratie en heropleiding van langdurig werklozen met het oog op tewerkstelling. Wij gaan dan ook akkoord met het voorliggend ontwerp van decreet dat volledig tegemoet komt aan onze bekommernis ter zake.

Wij willen er toch op wijzen dat er nog heel wat te doen valt inzake die langdurige werkloosheid. Ik stamp hiermee waarschijnlijk een open deur in vermits de Minister daar voortdurend mee bezig is. Uit de cijfers blijkt duidelijk dat de harde kern van de langdurig werklozen nog niet is verdwenen terwijl ook dient vastgesteld dat bepaalde sectoren kampen met een tekort aan geschoolde arbeidskrachten. Toen jaren geleden, inge-

volgde de economische crisis, het werkloosheidsprobleem ontstond heeft de overheid een aantal conjuncturele maatregelen genomen waarvan de tewerkstellingsprogramma's een onderdeel vormen. Ondertussen werd ook het belangrijke initiatief van de weer-werkactie genomen, dat wij op de voet wensen te volgen.

Wij zijn van mening dat voor de structurele werkloosheid een lange-termijnoplossing noodzakelijk is, die steunt op de volgende drie pijlers : ten eerste, de herkwalificatie van de langdurig werklozen ; ten tweede, een betere deelneming van de langdurig werklozen aan de opleidingsprogramma's en, ten derde, na de opleiding, het geven van bepaalde waarborgen voor werk aan de langdurig werklozen. Het is in die optiek dat de voorstellen van de heer Marc Olivier moeten worden bekeken.

Over het voorstel van decreet houdende de invoering van een recht op opleiding voor structurele werklozen werd het advies gevraagd van de SERV en van de Raad van State. Wij hopen dat deze adviezen in oktober zullen beschikbaar zijn, zodat wij ze in de Commissie kunnen bespreken. Het geheel van de problematiek die vandaag werd besproken zal ongetwijfeld in de Commissie voor Economie in ruime mate aan bod komen.

Om te eindigen kan ik nog zeggen dat onze fractie dit ontwerp volledig zal steunen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, dit ontwerp verdiende meer dan de snelle afhandeling die het heeft gekregen in de Commissie. Ik meen dat iedereen het daarmee eens is. Er zijn uiteraard altijd argumenten om dit te verantwoorden, en ik wil die ook wel begrijpen, maar het is bedenkelijk wanneer het een ziekte wordt in deze Raad.

Dit ontwerp had beter verdiend omdat het over een belangrijk onderwerp gaat, namelijk de tewerkstelling in de niet-commerciële sector. Dit decreet wenst te beantwoorden aan

twee doelstellingen van totaal verschillende aard. Het gaat in de eerste plaats over de continuïteit van de bestaande IBF-statuten in de niet-commerciële sector, vooral in de welzijnssector. Dat betekent dat een aantal nepstatuten in de welzijnssector worden verlengd, hoewel in het verleden altijd werd beweerd dat het slechts voorlopige oplossingen waren, die op termijn door vaste statuten moesten worden vervangen.

Naar aanleiding van dit ontwerpdecreet hadden wij de kans moeten aangrijpen om die sector eens grondig te analyseren, meer bepaald inzake de bejaarden, de gehandicapten, de jeugdbescherming en de onthaalhuizen, om tegelijkertijd na te gaan op welke manier en op welke termijn die IBF-statuten kunnen worden vervangen door vaste statuten. Door de snelle afhandeling van dit decreet is dat niet kunnen gebeuren en ik betreur dit. De kans is groot dat de Vlaamse Executieve wegens de bij dit decreet geregelde verlenging tot 1992 geen reden zal zien om zich binnen afzienbare tijd te bezinnen over deze omvorming in vaste statuten.

Aan de heer Laverge zou ik willen zeggen dat hij gelijk heeft wanneer hij beweert dat de welzijnssector een verzuilde sector is, maar dat de realiteit inzake IBF-statuten wel iets meer genuanceerd is. Het gaat niet over eigenlijke subsidies aan instellingen, want er kunnen enkel lonen mee worden uitbetaald. Bovendien zijn een heel groot deel van de IBF-ers tewerkgesteld in de eerder nieuwe, marginale, en dus niet-verzuilde domeinen van die sector. Ik denk aan de onthaalhuizen, die nagenoeg volledig steunen op IBF-ers en die men moeilijk als klassiek verzuilde instellingen kan bestempelen. Ik zou eerder het tegendeel beweren. Die mensen gaan nogal prat op hun pluralisme en tot hier toe houden zij zich daar ook aan.

Een tweede doel van dit decreet is, in het verlengde van de weer-werkactie, het creëren van arbeidsplaatsen voor laaggeschoolde langdurig werklozen. Ik denk dat dit luik ook beter verdient dan alleen een debat in het kader van dit decreet. Mijns inziens

Vogels

moet de Vlaamse Raad zich ter zake bezinnen over welk soort arbeidsplaatsen hij voor de langdurig werklozen wenst te creëren. Dat zijn zeker niet de arbeidsplaatsen voor de welzijnssector voorzien in het eerste luik. De welzijnssector heeft nood aan geschoolden, aan sociale werkers en opvoeders. Langdurig werklozen worden precies gekenmerkt door hun ongeschooldheid ; deze sector heeft nood aan een totaal ander soort arbeidsplaatsen. Bovendien meen ik dat het primaat van de vorming niet alles zal oplossen. Er bestaat immers een vaste kern van 90.000 laaggeschoolde langdurig werklozen ; voor hen zal enkel scholing en bijscholing niet helpen. Ondanks scholing, bijscholing en vorming zullen zij niet terecht kunnen op de steeds meer eisende traditionele arbeidsmarkt.

De vraag rijst welk soort arbeidsplaatsen, die kwalitatief belangrijk zijn voor de langdurig werklozen en ook een maatschappelijk nut hebben willen wij voor deze langdurig werklozen voorbehouden.

Het feit dat het hier over twee totaal verschillende luiken gaat, stelt nog een aantal andere problemen. Ik heb zoëven gezegd dat er in de welzijnssector nood is aan geschoolde krachten in het kader van de IBF-statuten, met name verpleegkundigen, opvoeders en sociale werkers. Ter zake is er thans op de arbeidsmarkt een groeiend tekort, vooral aan opvoeders en verpleegkundigen.

In die zin kan men zich afvragen of het verantwoord is dat, in het kader van de IBF-ers, de eis wordt gesteld dat de betrokkenen één jaar werkloos moeten zijn. Zal men dan een voldoende aanbod hebben om IBF-ers in de welzijnssector — die daar dringend nodig zijn — in te schakelen ? Ik vind het bijgevolg jammer dat voor die categorie de termijn van de werkloosheid opnieuw is opgetrokken van zes maanden tot één jaar. Mijns inziens zal dat voor de toekomst in de welzijnssector problemen stellen.

Mijnheer de Minister, tot slot wens

ik te zeggen dat ik geenszins gerust gesteld ben inzake de continuïteit van het stelsel.

U weet dat er nu reeds heel wat moeilijkheden zijn. Enkele weken geleden heb ik vragen gesteld over het niet uitbetalen aan de instellingen van de subsidies voor de uitbetaling van de lonen voor het eerste semester. U hebt toen gezegd dat alles voor 20 juni zou geregeld zijn.

Mijn vragen zijn : werd de uitbetaling voor het eerste semester reeds geregeld ? Hebben de instellingen hun subsidies ontvangen ? Welke regeling zal u treffen voor het komende semester ?

Wij weten immers dat de regeling wordt beëindigd op 30 juni ; wij zijn thans 5 juli ; bovendien is dit decreet niet eens goedgekeurd. U zegde — dit werd althans in het commissieverlag opgenomen — dat er geen probleem zal zijn voor de individuele werknemers, vermits het de instellingen zijn die de lonen uitbetalen. Dat weet ik vanzelfsprekend ook ; het was trouwens het probleem voor het eerste semester dat een groot aantal instellingen — vanzelfsprekend niet de rijke verzuilde instellingen, zoals de heer Laverge het liet verstaan — virtueel failliet zijn. Zij moesten immers, wegens het laattijdig uitbetalen van de subsidies, leningen tegen hoge intresten afsluiten, lasten die zij niet konden dragen.

Ik ben van mening dat, indien de continuïteit voor het komende semester niet wordt gegarandeerd, dit de doodsteek voor heel wat instellingen zal zijn, meer bepaald voor een aantal onthaalcentra, centra voor de opvang van daklozen en van mishandelde en gevluchte vrouwen. Deze instellingen kampen reeds met zeer grote financiële problemen.

Mijnheer de Minister, inzake het laatste luik zou ik meer garanties wensen voor de continuïteit en de uitbetaling van de subsidies. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijn-

heer de Minister, collega's, dit nieuwe ontwerp van decreet was een must om de tewerkstelling van ongeveer 2.000 mensen in de welzijnssector te verzekeren, weliswaar slechts tot einde 1991, maar voor de gelimiteerde tijdsduur van dit decreet is er wel degelijk een reden. De bedoeling is immers om tegen 1991 een oplossing te vinden voor de totale harmonisatie van de tewerkstellingsprogramma's in Vlaanderen, zonder daarom de Vlaamse Gemeenschap budgettaire nadeel te berokkenen.

Dit ontwerp van decreet is voor onze fractie dan ook een goede zaak omwille van drie elementen die ik even wil toelichten.

Ten eerste, het ontwerp van decreet is hoe dan ook belangrijk voor de verdere uniformisering van de tewerkstellingsprogramma's, door onder andere de toegangsmogelijkheden tot het IBF-stelsel conform te maken met het Geco-systeem. Wij gaan dus verder op de ingeslagen weg met de omzetting van het TWW- en het BTK-statuuut in het onderwijs in het veel interessantere Geco-statuuut.

Een verdere harmonisatie die wij allen wensen, stoot echter op praktische problemen ; inderdaad, tussen droom en daad staan soms wetten en praktische bezwaren. Ditmaal is het een zeer belangrijke wet, met name de financieringswet. Het praktische bezwaar van de trekkingsrechten kan ook niet zo maar over boord worden gegooid. Hopelijk worden tegen 1991 ook deze laatste obstakels weggewerkt, ten einde tot een totale harmonisatie te komen.

Een tweede element waarom wij dit ontwerp van decreet een goede zaak vinden, is de blijvende aandacht voor de risicogroepen in de tewerkstellingsprogramma's. De mogelijkheid voor bestaansminimumtrekkers om ook tot dit systeem toe te treden is voor ons een goede zaak ; het zijn immers precies de bestaansminimumtrekkers die door de mazen van het net zijn gevallen. Ook het openstellen voor langdurig werklozen vanaf een jaar werkloosheid, in overeenstemming met het advies van de SERV, is voor ons belangrijk, weliswaar met de nodige soepelheid ter

De Meyer

zake en zelfs met **afwijkingmogelijkheden** omdat in deze sector een groot recruiteringsprobleem rijst.

Een derde positief element is dat door dit decreet de belangrijkste dienstverlening in de welzijnssector verzekerd blijft. Door het niet verlengen van dit decreet zou deze dienstverlening in belangrijke sectoren zoals de kinderopvang en de bejaardenzorg verloren gaan.

Het gaat hier dus niet om de instandhouding van verzuilde structuren zoals werd gesuggereerd, maar wel om de essentiële dienstverlening te kunnen blijven verzekeren en aan 2.150 mensen werk te verschaffen. Deze jobs zijn in de betrokken sector meer dan noodzakelijk en moeten zo vlug mogelijk worden bestendigd.

Wij zullen dit ontwerp van decreet dan ook met enthousiasme goedkeuren, te meer omdat wij weten dat meer dan 2.000 betrokkenen zonder problemen de overstap zullen maken, zodat hun loon en de dienstverlening waarvoor zij instaan, verzekerd blijven.

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, mijn antwoord zal kort zijn.

In de eerste plaats dank ik de verslaggever, de heer Egelmeers, en feliciteer ik hem met zijn zeer overzichtelijk verslag. Ook dank ik mevrouw Vogels, mevrouw De Meyer en de heer De Roo voor de objectieve analyse van dit ontwerp van decreet en voor de positieve beoordeling ervan. Zij hebben rechtstreeks en ook onrechtstreeks reeds een groot gedeelte van de ontwikkelde argumenten van de heer Laverge beantwoord.

Vooraleer in te gaan op de kritiek van de heer Laverge geef ik in de eerste plaats een antwoord op de vraag van mevrouw Vogels met betrekking tot de uitbetaling van de loontoelagen voor het eerste semester. Normalerwijs moet de betaling van deze toelagen deze week bij de instellingen aankomen. Ik heb welis-

waar de destijds vooropgestelde datum van 22 juni niet gehaald ; er zijn inderdaad een paar administratieve vertragingen opgetreden. **Hoedanoek**, deze zaak is nu volledig rond en ik wil er onmiddellijk aan toevoegen dat, wat de uitbetaling in het nieuwe systeem betreft, reeds schikkingen werden getroffen om de uitbetalingen in de toekomst zonder vertraging te laten verlopen.

Mevrouw Vogels, **u** stelt de vraag welk soort arbeidsplaatsen wij in de niet-commerciële sector zullen aanbieden. Het spreekt nogal vanzelf dat het grootste aantal arbeidsplaatsen door minder-geschoolden zullen worden ingenomen. Dit ontwerp geeft trouwens een antwoord op het probleem van de langdurig werklozen. In het verslag is de lijst opgenomen van de conventies die in dit verband werden afgesloten. **U** zal opmerken dat voor een niet onaardig deel het ook gaat om geschoolde welzijnswerkers : maatschappelijk werkers, opvoeders, logopedisten, begeleiders, kinderverzorgsters enzovoort. Dit toont aan dat wij in die sector wel degelijk rekening houden met de reële noden en met de behoeften van de betrokken personen.

Mijnheer Laverge, **u** beweert dat de doelstelling die in het voorliggend ontwerp werd beoogd, enigszins wordt vervalst. **U** weet zeer goed dat deze bewering niet juist is. Het gaat hier meer bepaald om twee doelstellingen. Ten eerste, het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen voor langdurig werklozen. Dit doel werd binnen dit kader reeds voor ongeveer tweeduizend personen bereikt. Ten tweede, tegemoet komen aan de nieuwe behoeften die zich op het terrein manifesteren. Dit ontwerp garandeert een betere opvang, begeleiding en verzorging, naargelang het geval.

Er wordt beweerd dat dit ontwerp niet tot doel had een blijvende tewerkstelling te garanderen. Ik ben van het tegendeel overtuigd, en dit kwam ook duidelijk tot uiting in de besprekingen die wij in de Commissie hebben gevoerd. Inderdaad, dit ontwerp heeft tot doel een **overgangperiode** te overbruggen, zodanig dat wij binnen de kortste keren, en indien

mogelijk tegen 31 december 1991, komen tot een normale inpassing van de betrokken arbeidsplaatsen in de structuur van de instellingen, zodanig dat er een volledige overheveling naar de betrokken sector en instellingen kan gebeuren.

Mijnheer Laverge, **u** heeft eveneens gezegd dat het hier niet om een effectieve tewerkstelling gaat. Ik vraag mij dan toch af wat **u** onder een effectieve tewerkstelling verstaat. De personen werken daar niet onder een **nepstatuut**, aangezien deze statuten niet meer bestaan, maar met een volwaardige arbeidsovereenkomst, die hen geenszins onderscheidt van andere werknemers, die in sommige van die instellingen werken. Wij hebben het inzicht dit door middel van de **loonsubsidies** voort te zetten en de mogelijkheden tot dienstverlening van de instellingen te verhogen.

Mijnheer de Voorzitter, ik denk aldus op de belangrijkste opmerkingen en vragen te hebben geantwoord. Ik ben ervan overtuigd dat dit ontwerp van decreet deze middag een zeer ruime instemming van de Vlaamse Raad zal bekomen. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer de Minister, mag ik uit uw antwoord afleiden dat **u** tegen einde 1991 dit decreet aan de reële problemen zal aanpassen, door een opsplitsing in enerzijds langdurig werklozen en werkzoekenden en anderzijds de **loonsubsidiëring**. In dit decreet worden deze twee elementen vermengd.

Bijgevolg wens ik van **u** te vernemen of **u** werkelijk het inzicht heeft een onderscheid te maken tussen de plaatsing van de langdurig werkzoekenden en het statuut van de **loonsubsidiëring**.

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf : Het spreekt vanzelf dat de loonsubsidiëring de tewerkstelling ten goede komt.

Wij hebben het inzicht tegen einde 1991, de personen, die thans in het

De Wulf

IBF werkzaam zijn, structureel bij de instellingen in te schakelen en de weerslag ervan, via de normale vormen van subsidiëring, die wij in de welzijnssector kennen, op te vangen.

De heer J. Laverge : Het is dus een overgangsdecreet.

Minister R. De Wulf : Inderdaad, het is een overgangsdecreet .

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest.

Hoofdstuk 1

Opzetten van een programma en doel ervan

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de grondwet.

— **Aangenomen.**

Artikel 2

Er wordt een programma ter bevordering van de werkgelegenheid opgezet met een geldingsduur tot 31 december 1991. De Executieve kan de geldingsduur van dit programma verlengen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Laverge dat luidt als volgt :

„de laatste zin weglaten”.

De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer de Voorzitter, de reden van dit amendement ligt in het feit dat via dit decreet na de einddatum in 1991 aan de Executieve alle volmachten worden gegeven om, zonder de minste verantwoording, de uitwerking ervan te verlengen.

Indien, zoals de Minister zegt, dit decreet een overgangsdecreet is, dienen wij daarvoor een einddatum te bepalen. De automatische mogelijkheid tot verlengen houdt een uitholling in van de waarde van de Vlaamse Raad. Vanuit ons respect voor deze instelling, kunnen wij daarmee niet akkoord gaan.

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf : Mijnheer de Voorzitter, zoals ik dat in de Commissie heb gedaan, vraag ik dit amendement te verwerpen.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 2 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 3

Het doel van dit programma is het scheppen van arbeidsplaatsen in de niet-commerciële sector, met uitzondering van de onderwijssector, aan te **moedigen** door tegemoet te komen in de financiering van die arbeidsplaatsen.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk II

Toepassingsgebied

Artikel 4

Voor de toepassing van dit decreet wordt onder niet-commerciële sector verstaan : de sector van de werkzaamheden die tegelijkertijd :

- a) van sociaal of openbaar nut zijn of van cultureel belang ;
- b) geen winst beogen ;
- c) voldoen aan collectieve behoeften waaraan anders niet voldaan had kunnen worden.

De sociale sector zoals omschreven in artikel 12bis van het koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982 tot opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector, valt niet onder toepassing van dit decreet.

— **Aangenomen.**

Artikel 5

De daartoe door de Vlaamse Executieve gemachtigde leden van de Executieve kunnen de voorziene financiële tegemoetkoming vragen.

— **Aangenomen.**

Artikel 6

De tegemoetkomingen kunnen enkel verleend worden voor nieuwe arbeidsplaatsen in het Vlaams Gewest die in aanmerking komen voor een subsidie krachtens decreten en besluiten. Het jaarbedrag van de tegemoetkoming per voltijdse arbeidsplaats mag niet hoger zijn dan het jaarbedrag van de voor dezelfde arbeidsplaats uitbetaalde subsidie, noch dan het bedrag dat wordt vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Executieve. De in dit decreet bedoelde arbeidsplaatsen mogen niet leiden tot afschaffing van andere betrekkingen die door dezelfde werkgever zijn opgericht of door dezelfde overheid zijn gesubsidieerd.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Laverge, Van Mechelen en Buchman dat luidt als volgt :

„Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

De tegemoetkomingen kunnen enkel worden verleend voor arbeidsplaatsen in het Vlaamse Gewest die in aanmerking komen voor een subsidie krachtens decreten en besluiten. Het jaarbedrag van de tegemoetkoming per voltijdse arbeidsplaats mag niet hoger zijn dan het jaarbedrag van de voor dezelfde arbeidsplaats uitbetaalde subsidie, en het bedrag dat wordt vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Executieve”.

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer de Voorzitter, ik heb het reeds in mijn betoog onderstreept dat wij de verdere uitbreiding van een parallel circuit niet wensen. De beperking van het parallelle circuit moet bijdragen tot een positieve benadering van vorming en begeleiding om de betrokkenen maximaal te helpen.

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf : Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor dit amendement te verwerpen.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 6 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 7

§ 1. De in dit decreet bedoelde arbeidsplaatsen mogen alleen worden bekleed door :

1. de werklozen die sedert tenminste 1 jaar uitkeringsgerechtigd volledig werkloos zijn. De Executieve kan op gemotiveerd verzoek van de aanvragende Gemeenschapsminister een afwijking op de werkloosheidsduur toestaan ;

2. de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, die minimum 40 jaar oud zijn en die alleen wonen of onder hetzelfde dak met personen zonder inkomen of die als enig inkomen sociale zekerheidsuitkeringen of sociale bijstandsvergoedingen genieten, die jaarlijks niet hoger liggen dan 313 maal de maximale dagelijkse werkloosheidsuitkeringen toegekend in toepassing van artikel 60, § 1, 2, 3, 10 van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende de arbeidsvoorziening en de werkloosheid ;

3. de personen die zijn tewerkgesteld met een tegemoetkoming van het Interdepartementaal Begrotingsfonds bedoeld in Hoofdstuk II van het koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982 tot opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector ;

4. de bestaansminimumtrekkers.

§ 2. Worden voor de toepassing van vorige paragraaf gelijkgesteld met werkloosheidsperiodes van een uitkeringsgerechtigd volledig werkloze, de periodes van tewerkstelling als tewerkgestelde werkloze, periodes tewerkgesteld in het „Bijzonder Tijdelijk Kader”, in het „Derde Arbeids-circuit”, periodes van tewerkstelling met tegemoetkoming van het in vorige paragraaf genoemd Begrotingsfonds, als gesubsidieerde contractueel, als stagiair tewerkgesteld krachtens het koninklijk besluit nr. 230 van 21 december 1983, als tewerkgestelde krachtens artikel 60, § 7 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn evenals de periode waarin een werkzoekende het bestaansminimum heeft genoten.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk III

Voorwaarden voor de goedkeuring van de aanvragen om tegemoetkoming

Artikel 8

De in artikel 5 bedoelde aanvragen om tegemoetkoming kunnen alleen worden goedgekeurd indien de volgende voorwaarden vervuld zijn :

1. de nieuwe arbeidsplaatsen moeten van die aard zijn dat zij, in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest, de diensten verbeteren waarvoor de aanvragers bevoegd zijn ;

2. de werklozen dienen diploma's en kwalificaties te bezitten die nodig zijn om de arbeidsplaats te bekleden ;

3. de werklozen worden verbonden door een voor voltijdse of deeltijdse arbeid gesloten overeenkomst en blijven niet langer ingeschreven op de lijsten van de werkzoekenden van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding ;

4. de werknemers die in het kader van dit programma worden tewerkgesteld ontvangen van de werkgever die hen tewerkstelt een bezoldiging volgens de gewone loonschaal die

voor de functie geldt evenals dezelfde verhogingen en toelagen als deze toegekend voor dezelfde of overeenkomstige functie in deze instellingen of diensten ;

5. de werkgever dient, in voorkomend geval, vooraf het vereiste aantal stagiairs overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 230 van 21 december 1983 tewerk te stellen en de voordelen van de loopbaanonderbreking ingevoerd door de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen op zijn personeel toe te passen.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk IV

Werkwijze

Artikel 9

De toekenning van de tegemoetkomingen wordt geregeld in een protocol tussen de aanvragende Gemeenschapsminister en de Executieve. Het protocol omvat onder meer een gedetailleerde verantwoording van de op te richten arbeidsplaatsen met inachtneming van de in artikelen 6, 7 en 8 opgesomde voorwaarden. Het betreft het geheel van de door de werkgever op te richten arbeidsplaatsen.

— **Aangenomen.**

Artikel 10

De tegemoetkoming hangt af van het behoud door de aanvrager van het normale peil der subsidies die bestemd zijn om de activiteiten te financieren waarvoor die tegemoetkoming is aangevraagd.

— **Aangenomen.**

Artikel 11

De tegemoetkoming wordt berekend op grond van een arbeidsplaats die gedurende één jaar voltijds bekleed wordt. De voltijdse arbeidsplaats kan in deeltijdse arbeidsplaatsen gesplitst worden. Wanneer de arbeidsplaats niet gedurende een heel jaar bekleed

Voorzitter

wordt, worden de tegemoetkomingen verhoudingsgewijze beperkt.

— *Aangenomen.*

Artikel 12

De Executieve bepaalt de procedure van indienen en onderzoek van de aanvragen. Zij bepaalt de modaliteiten en de duur van de uitbetaling van de tussenkomsten, legt de procedure vast voor het controleren van de besteding van de tussenkomsten en bepaalt welke maatregelen inzake schorsing en recuperatie van de tussenkomsten van toepassing zijn bij niet inachtneming van de voorwaarden betreffende de goedkeuring van de aanvragen. De Executieve mag eveneens voorrangregels opstellen voor de gesubsidieerde arbeidsplaatsen.

— *Aangenomen.*

Artikel 13

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 1990.

— *Aangenomen.*

Dames en heren, de artikelsgewijze bespreking is gesloten. We zullen om 15 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs-11
— 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan
— 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs

— 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs
— 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs
— 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijfdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket
— 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer
— 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel
— 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket
— 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket
— 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het

gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket
— 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer E. Beysen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving
— 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendingen in het onderwijs
— 369 (1989-1990) — Nrs 1 en 2

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-11 met de in samenhang te behandelen voorstellen van decreet en resolutie zoals vermeld op de agenda, alsmede de eraan toegevoegde interpellaties van de heren Vanhorenbeek en De Groot tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, respectievelijk over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs en over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs.

Net als in Commissie wordt het ontwerp van decreet als basis voor de bespreking genomen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Moors, verslaggever, heeft het woord.

De heer C. Moors, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, het ingediende ontwerp van onderwijsdecreet is een belangrijk decreetgevend werk. Het is in feite een sluitstuk van

Moors

de herformulering van het Vlaams onderwijsbeleid. De basis hiervan werd gelegd door de communautarisering van het onderwijs in 1988, via de grondwetsherziening in hetzelfde jaar. Door deze grondwetsherziening werd niet alleen het onderwijs gecommunautariseerd, maar werden ook de beginselen van het Schoolpact en de grondwettelijke waarborgen vastgelegd. Reeds jaren was het duidelijk dat het Schoolpact, en vooral de werking van de Schoolpactcommissie, een moderner en een aan de eigen culturele gemeenschap aangepast onderwijsbeleid onmogelijk maakte. Trouwens, de werking van de Schoolpactcommissie maakte het uitvoeren van de protocols, die in de jaren tachtig door alle partijen waren ondertekend, onmogelijk. In het protocol van 4 april 1973 stond onder meer als intentie ingeschreven: het op gelijke voet stellen van leerlingen, ouders, leraars en scholen onder meer wat de schoolgebouwen betreft, rekening houdend met de karakteristieken eigen aan elk net.

Mevrouw M. De Meyer (SP) verdedigde het opzetten van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector

In de toenmalige context was dit een intentie die nooit zou worden geconstateerd. De politieke evolutie die de onderhandelingen in de Schoolpactcommissie uitermate bemoeilijkte, de evolutie op het communautaire vlak en de wens om de onderwijsmaterie aan de Gemeenschappen over te dragen heeft aanleiding gegeven tot de herziening van de Grondwet, meer bepaald van artikel 17 waarin de idee van de gelijkheid tussen kinderen, ouders en scholen als zodanig werd vastgelegd. Onmiddellijk na de herziening van de Grondwet, en in de geest van het nieuwe grondwetsartikel 17 werd tussen de Vlaamse partijen een politiek akkoord gesloten. Het is een duurzame basis van ons toekomstig beleid.

Dit beleid kreeg en krijgt zijn uitvoering via drie belangrijke decreten. Ten eerste is er het zogenaamde ARGO-decreet waarin in eerste instantie de zelfstandigheid van het vroegere rijksonderwijs, thans het gemeenschapsonderwijs, werd bepaald. Het werd naar een eigen instelling sui generis overgedragen ten einde een eigen beheer mogelijk te maken.

Ten tweede is er het onderwijsdecreet van 5 juni 1989 en ten derde is er het thans voorliggend decreet. Dit decreet is als het ware het sluitstuk van dit beleid.

De Commissie heeft 42 uren aan dit ontwerp van decreet gewijd. De besprekingen gaven waarschijnlijk aanleiding tot het meest volumineuze verslag, naast dit van de begroting. Dit zijn slechts kwantitatieve gegevens, maar ik meen dat zij een aanuiding zijn voor de ernstige wijze waarop het ontwerp van decreet werd behandeld. Ik wens ook de wijze waarop wij dit ontwerp hebben kunnen bespreken, te onderstrepen. Dit is gebeurd in een geest van begrip en verdraagzaamheid. De debatten in de Commissie voor Onderwijs en Vorming hebben bewezen dat het onderwijs niet alleen op een politieke maar ook heel sterk op een pedagogische manier kan worden benaderd. Het is van zeer groot belang dat de onderwijsmaterie op die wijze uit de Schoolpactcommissie is gekomen en dat er meer open debatten kunnen worden gevoerd. Wij hebben hiervan trouwens gebruik gemaakt. Bovendien heeft de Raad van State er nog-

maals onze aandacht op gevestigd door in het belangrijk advies erop te wijzen dat de regulering van het onderwijs in de eerste plaats een taak is van de decreetgever. Nog deze week hebben wij kunnen vaststellen dat dit ook in een andere materie wordt onderstreept, met name in het statuut van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs. Oorspronkelijk kon dit via een besluit van de Executieve worden geregeld, vóór de communautarisering was er sprake van een koninklijk besluit, maar thans is duidelijk dat het in de Raad zal worden behandeld.

De Raad stelt verder dat de ruimte voor regulering, die al naar gelang het geval aan de Koning of aan de Gemeenschapsexecutieve kan worden overgelaten, enger en fragieler is geworden zowel in haar bestaan als in de toepassing ervan en dat inzonderheid ten gevolge van de bepaling omtrent het toetsingsrecht van de rechter de wet of het decreet op een meer omstandige wijze dan voorheen, de voorzieningen op het stuk van het onderwijs zal moeten vaststellen.

Dit ontwerp heeft aanleiding gegeven tot een brede consultatie van allerlei belangengroepen. Eerst was er het zogenaamde herfstoverleg waarin de hele onderwijsproblematiek van Vlaanderen aan bod kwam en dat gestalte moet geven aan decreten of besluiten van de Executieve. Voor dit ontwerp was er niet alleen inspraak van alle groepen die begaan zijn met het belang van het onderwijs, maar ook de leden van de Commissie hebben zich verplicht gevoeld te luisteren naar de getuigenissen van mensen die de problemen van het onderwijs kennen. Zo heeft de Commissie niet minder dan zes uur besteed aan hoorzittingen in verband met dit decreet. En dan spreek ik nog niet over de vele individuele contacten van de commissieleden met allerlei groepen betrokken bij het onderwijs.

De heer A. Denys : Dat is toch verrijkend geweest.

De heer C. Moors : Inderdaad, en dat wil ik ook duidelijk maken. Ik vraag me soms wel af in welke mate de traditionele vertegenwoordigers van de belangen van het onderwijs nog worden beluisterd. En dan denk

Moors

ik niet alleen aan de vakbonden, maar ook aan de inrichtende macht, aan de directies, aan de oudercomités. Er is iets in beweging in het onderwijs en de Vlaamse Raad zowel als de Executieve moeten daar rekening mee houden. Ik denk ook dat wij dat gedaan hebben met naar al die groepen te luisteren.

Vanzelfsprekend kan er op dit decreet kritiek worden uitgebracht. Eén van de punten van kritiek is dat het ontwerp te volumineus is. Het ontwerp omvat tien titels. Ook in de Commissie hebben wij ons afgevraagd of we dit ontwerp uit mekaar konden trekken. De hoofdoorzaak van deze compilatie is te zoeken bij de nog steeds bestaande politisering van het onderwijs. De Vlaamse Raad heeft inderdaad meer bevoegdheden inzake onderwijs gekregen, sommige bevoegdheden werden aan de Schoolpactcommissie onttrokken, er is meer openheid gekomen, maar toch nog niet voldoende. Er bestaat nog steeds een zekere aarzeling om het onderwijs helemaal te depolitiseren, om het denken in termen van verschillende onderwijsnetten op te geven. En ik beschouw het ook als de taak van de politici om hierover grondig na te denken. De Raad van State keurde het volumineus karakter van dit ontwerp eigenlijk niet af, hij had er wel begrip voor.

In de Commissie waren er ook aanmerkingen op de laattijdige bespreking van dit zo onvangrijk ontwerp. Ik kan niet anders dan vaststellen dat het juli is geworden vooraleer we er mee kunnen beginnen in openbare vergadering. Ondanks het grote aantal overlegmechanismen moet rekening worden gehouden met allerlei politieke elementen die er mede de oorzaak van zijn dat het decreet pas nu kan worden besproken.

Ik wil nog even doen opmerken dat de besprekingen in de Commissie in positieve zin zijn verlopen. Wij waren getroffen door het groot aantal regelingen die wij hebben trachten te verminderen.

De verantwoordelijkheid, zoals bijvoorbeeld het aanwenden van de werkingstoelagen, wordt meer gelegd op de onderwijsinstellingen zelf. Er is ook de grote verantwoordelijkheid

op het pedagogische vlak. Het aanwenden van de uren-leraars wordt overgelaten aan de lokale scholen. De inspraak van de basis wordt sterk uitgebreid. De materie blijft echter zeer ingewikkeld.

In welke mate kunnen de directies, leerkrachten en ouders al de wijzigingen nog volgen? Er zal blijvende informatie moeten worden gegeven in verband met de onderwijsmateries die maatschappelijk zeer ingewikkeld zijn en aan allerlei evoluties onderhevig.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, mijn betoog als rapporteur. Ik wil nog enkele persoonlijke bedenkingen naar voren brengen bij dit ontwerp.

Titel I handelt over de werkingsmiddelen die worden toegekend zowel aan het gemeenschaps- als aan het vrij onderwijs. De budgettaire massa's van beide worden geïndexeerd waarbij rekening wordt gehouden met de evolutie van het aantal leerlingen en de loonkost. De bekomen middelen worden voor het gemeenschapsonderwijs toegewezen aan de ARGO die deze verder verdeeld over de lokale schoolraden. De middelen voor het gesubsidieerd onderwijs worden onder de onderwijsinstellingen verdeeld op basis van het per leerling toegekend puntengewicht. Dit systeem biedt het grote voordeel dat voortaan slechts één toelage wordt toegekend aan de onderwijsinstellingen in plaats van aan een achttal zoals momenteel het geval is. Tegelijkertijd wordt een grotere autonomie gegeven aan de onderwijsinstellingen bij het aanwenden van de middelen. Hierbij werd de gelijkheid tussen de verschillende netten nagestreefd. De aanwending van de werkingsmiddelen moet aan minder criteria onderhevig worden gemaakt.

Titel I heeft aanleiding gegeven tot een uitvoerige bespreking waarvan ik reeds een aantal elementen heb beklemtoond. Er was duidelijk een zorg aanwezig in verband met het aanwenden van de gelden en de verdeling over de verschillende netten. Ik verwijs hier naar een amendement van mevrouw Neyts die de vraag heeft gesteld of de personeelsvergoedin-

gen voor het vastbenoemd meester-, vak-, en dienstponeel nog moeten worden gedragen door de werkingstoelagen van het gemeenschapsonderwijs daar dit een zware last betekent. Er werd reeds uitvoerig gediscussieerd over het eigenaarsonderhoud waarover ik nog spreek in titel II.

Ten slotte werd de vraag gesteld over de verhouding van de werkingsmiddelen tussen het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs. Waar men oorspronkelijk nog een verhouding had van 4 tot 3, bevestigt de Minister dat wij op dit ogenblik een verhouding hebben van **3** tot **8**.

Titel II handelt over de verdeling van de middelen bestemd voor onroerende investeringen in het onderwijs. Deze titel regelt de subsidieerbaarheid van de investeringen voor individuele scholen en de verdeling van de budgettaire middelen over de netten. Wat de subsidieerbaarheid betreft wordt het stelsel 100 ten honderd financiering van de investeringen in het gemeenschapsonderwijs behouden, 70 ten honderd financiering in het basisonderwijs en buitengewoon onderwijs en 60 ten honderd financiering voor de overige onderwijsniveaus in het gesubsidieerd onderwijs. De verdeling over de drie netten zal geschieden op basis van objectieve criteria volgens het politieke akkoord. Er wordt uitgegaan van een gemiddelde oppervlakte per leerling, gelijk voor alle netten, doch verschillend naargelang het onderwijsniveau. Per net wordt vervolgens de gemiddelde oppervlakte per leerling berekend. Op grond hiervan worden de noodzakelijke vervangingsinvesteringen van de kapitaalstock verzekerd door een afschrijvingsperiode voorop te stellen. Dit alles heeft aanleiding gegeven tot een gelijke formule voor alle netten.

Er zijn ook belangrijke verschuivingen in deze middelen. Voor de jaren 1991 tot 1995 zal het gemeenschapsonderwijs 921 miljoen per jaar krijgen, het gesubsidieerd officieel onderwijs 594 miljoen en het gesubsidieerd vrij onderwijs 2,461 miljard. Van de aldus verdeelde middelen

Moors

mag voortaan ook 10 ten honderd worden aangewend voor de aankoop van zwaar didactische apparatuur. Dit is toch een belangrijk element.

Ik hoef u niet te zeggen dat deze Titel aanleiding heeft gegeven tot een grondige bespreking, waarbij vragen rezen naar het officieel gesubsidieerd onderwijs dat vroeger kon rekenen op 60 ten honderd tussenkomst en op 40 ten honderd aan een verminderde interest van 1,2. Men zegt dat het officieel gesubsidieerd onderwijs wordt benadeeld ten opzichte van de voorgaande situatie. Een oplossing hiervoor is dat het voortaan mogelijk wordt dat het officieel gesubsidieerd onderwijs beroep zal kunnen doen op het gemeentelijk investeringsfonds, dat nog moet worden opgericht, maar waarbij de mogelijkheid wordt voorzien dat voor de bouw en de vernieuwing in het officieel gesubsidieerd onderwijs men op dit fonds beroep kan doen. Trouwens, er zou een criterium worden opgenomen binnen het investeringsfonds op basis van het aantal leerlingen in het gemeentelijk onderwijs, zodat deze fondsen in functie van de grootte van het gemeentelijk onderwijs over de diverse gemeenten zal worden verdeeld.

Uiteraard werden ook vragen gesteld over de evolutie van het gemeenschapsonderwijs. De vaste geïndeexeerde dotatie van de zeventiger jaren is nu verdwenen. De vraag werd gesteld of het gemeenschapsonderwijs, dat vele investeringen moet doen, aan haar behoeften zal kunnen voldoen. Het antwoord was dat het hier gaat over een politiek akkoord, maar dat voor het gemeenschapsonderwijs, dat eigenaar is van het onderwijsgebouwencomplex, de mogelijkheid bestaat om veranderingen door te voeren zodat de financiering van nieuwbouw wordt verzekerd.

Titel III handelt over het buitengewoon onderwijs. De huidige regeling bepaalt dat het urenpakket wordt aangepast telkens wanneer de schoolbevolking met ten minste tien ten honderd stijgt in vergelijking met het cijfer dat de laatste maal heeft geëindigd voor het vaststellen van het

pakket. Deze regeling gaf aanleiding tot het dubbel tellen van leerlingen die na 1 oktober naar het buitengewoon onderwijs werden doorverwezen. Nu wordt ook in deze sector de tellingsdatum vastgesteld op 1 februari van het voorgaande schooljaar. Dit biedt het voordeel dat de instellingen het schooljaar beter kunnen voorbereiden en organiseren. Bovendien kan men vlugger boven-tallige leerkrachten aanwerven en kan de reffectatie sneller geschieden.

Titel IV handelt over het secundair onderwijs. Uiteraard is dit één van de titels die de jongste maanden nogal sterk in de belangstelling hebben gestaan. Deze titel bevat een regeling voor het voltijds en het deeltijds secundair onderwijs.

Na het arrest van de Raad van State inzake het nieuwe kader vastgelegd door het besluit van de Vlaamse Executieve van 5 april 1990, wordt nu het kader van het voltijds secundair onderwijs op een decretales wijze geregeld. Tevens wordt artikel 24 paragraaf 1 van de Schoolpactwet gewijzigd, zodat het begrip structuur teruggebracht wordt tot zijn oorspronkelijke betekenis, namelijk de indeling van een onderwijsniveau in graden en van deze graden in leerjaren. In het voltijds secundair onderwijs zijn er drie graden, elk met twee leerjaren. De tweede graad, doch enkel in het BSO en de derde graad worden eventueel aangevuld met een derde jaar. Hierop zijn geen afwijkingen mogelijk. Ook werden de minimum lesroosters vastgelegd. Er werd vooral de aandacht op gevestigd dat in het eerste jaar van de eerste graad 27 uur gemeenschappelijk zijn.

De structuur van het secundair onderwijs, nu vastgelegd bij decreet, gaf aanleiding tot uitvoerige besprekingen. Ik zal hiervan enkele punten naar voren brengen. De grote vraag was of op deze regeling nog afwijkingen worden toegestaan. De Minister heeft geantwoord dat het inderdaad mogelijk is om op de 27 gemeenschappelijke uren afwijkingen toe te staan, maar enkel in bepaalde omstandigheden. Men mag niet zomaar willekeurig enkele uren wijzigen. De

wijziging moet steunen op een bepaalde filosofie. De Minister verklaarde in dit debat dat de volgende voorwaarden moeten worden vervuld. Er moet een waarborg aanwezig zijn dat de basisvorm wordt gerealiseerd door de uitdrukkelijke vermelding van de minimum leerplannen. De aanvraag moet conform de ministeriële besluiten inzake de uniformisering van de benamingen zijn. De aanvrager moet in zijn motivatie uitdrukkelijk melding maken van een volwaardig curriculum dat wordt beoogd. De afwijking moet met andere woorden pedagogisch worden gesitueerd in de volledige studieloopbaan. Ten slotte moet de aanvraag worden voorgelegd aan de inspectie en aan de Raad voor Nederlandstalig Secundair Onderwijs, later aan de Vlaamse Onderwijsraad. In deze omstandigheden en voor individuele aanvragen, kunnen bepaalde afwijkingen worden toegestaan. Ik benadruk dat uit de discussie duidelijk is gebleken dat het niet mag gaan om zomaar een wijziging. Er moet een duidelijk concept achter staan.

Er werd ook gediscussieerd over de type-II-scholen. Inhoudelijk werd er gediscussieerd over bepaalde vakken. Ik denk hierbij aan Duits, dat nu wel is opgenomen in het pakket van de derde graad van het secundair onderwijs, aan lichamelijke opvoeding, waarvan de Minister heeft gezegd dat ten minste twee uur in alle graden moeten worden gegeven, en aan de problematiek van een nieuwe benaming van een vak **cultuur** beschouwing of eigen cultuur en religie. Er werd ook gesproken over een variant op de cursus van het eerste jaar die meer bestemd zou zijn voor migranten. Er werd vooral op gewezen dat dit aanleiding kan geven tot een zekere vorm van gettoscholen. Heel wat factoren kwamen aan bod tijdens deze bespreking. Vooral het vak geschiedenis kreeg ruime belangstelling.

Er werd tevens gesproken over het deeltijds beroepsonderwijs. Het deeltijds beroepsonderwijs werd als experiment voor het eerst georganiseerd op 1 september 1984. De bedoeling daarvan was jongeren, die op 15- of 16-jarige leeftijd het voltijds secun-

Moors

dair onderwijs verlaten, de mogelijkheid te bieden aan de leerplicht te voldoen. De experimentele fase eindigde op 30 juni 1990. Nu is er een organieke regeling voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

De organisatie van het deeltijds kunstonderwijs — Titel V — kwam de jongste maanden het sterkst aan bod en de polarisatie was uiterst groot. Het deeltijds kunstonderwijs wordt tot op heden georganiseerd op basis van de wet van 14 mei 1955. Deze wet is echter grotendeels opgeheven en kan nog moeilijk fungeren als basis voor een nieuwe organisatie van het kunstonderwijs. Het is aangegeven dat de Vlaamse Raad via een decreet de basis legt voor de toekomstige organisatie en uitbouw van het kunstonderwijs in Vlaanderen.

Inzake de naamgeving zal in de toekomst worden afgestapt van de begrippen beperkt leerplan en sociale promotie. Deze termen geven niet correct de realiteit weer en zijn misleidend. Het begrip deeltijds onderwijs zal deze termen vervangen en staat tegenover het voltijds onderwijs of het onderwijs met volledig leerplan.

Het deeltijds kunstonderwijs heeft een meervoudige functie. Het biedt een artistieke vorming, aanvullend op het voltijds dagonderwijs, dat al dan niet simultaan wordt gevolgd. Het vormt de kunstliehebbers in de zin van kunstbeoefenaars en het is tevens een voorbereiding op het hoger kunstonderwijs. Het kunstonderwijs vervult bovendien een belangrijke rol in het plaatselijk maatschappelijk en cultureel leven. Als belangrijke bron van tewerkstelling biedt het bestaanszekerheid aan de kunstenaars, het is tevens een belangrijk instrument van cultuurbeleid.

Vlaanderen heeft een uitgebreid net van instellingen voor deeltijds kunstonderwijs. Dit netwerk moet legislatiek degelijk onderbouwd zijn en de nodige ontplooiingskansen krijgen. Deze titel van het decreet wil hiervoor de basis leggen.

Er werd daarover zeer uitgebreid en

diepgaand gediscussieerd. Sommige leden stelden voor om deze titel uit het ontwerpdecreet te lichten. Zij meenden dat er niet voldoende sereniteit is binnen het kunstonderwijs om deze titel nu door te voeren. Een uitstel daarvan zou een beter overleg mogelijk maken. Er waren nog andere redenen van meer diepgaande aard om uitstel te bepleiten.

Onder meer de Voorzitter van de Commissie die daarover een uitgebreid betoog gaf, pleitte voor een verdaging van de toepassing. Hij was het eens met een stemming over het deeltijds kunstonderwijs, maar wou de toepassing verschuiven naar een latere fase.

Er werd inhoudelijk gediscussieerd over het concept van het deeltijds kunstonderwijs. Er bestonden in de Commissie twee visies die, voor wat de uitvoering betreft, diametraal tegenover elkaar stonden. De vormen de elementen werden tegenover de praktische elementen gesteld. De problematiek van de belasting van de leerlingen kwam eveneens aan bod. Men vroeg zich af of dit nog kon worden gecombineerd met het dagonderwijs. De mogelijkheid om talentrijke kinderen op jongere leeftijd deeltijds kunstonderwijs te laten volgen werd eveneens besproken. De duur van de studies en het inschrijvingsgeld kwamen eveneens ter sprake. De vraag werd gesteld of ouders niet worden afgeschrikt door het te hoge inschrijvingsgeld.

Zoals ik reeds zei was er uiteraard de vraag naar de datum van invoering. Uiteindelijk heeft de Commissie de voorgestelde titel dan toch goedgekeurd mits belangrijke aanvullende verklaringen van de Minister. Hij gaf onder andere kennis van de uitvoeringsbesluiten en heeft aangekondigd dat er een evaluatiecommissie zal worden opgericht om de invoering tijdens de volgende jaren op de voet te volgen en hierover verslag uit te brengen.

Titel VI handelt over het hoger onderwijs. Deze titel voorziet in hoofdzaak in het wegwerken van onduidelijkheden in de bestaande reglementering, het creëren van de voorwaarden nodig voor een ordentelijke

overgang van het economisch hoger onderwijs naar een driejarige cyclus van 1990-1991 af en dit binnen het kader van de EG, waarbij wij streven naar de gelijkwaardigheid van de diploma's, alsook de mogelijkheid tot erkenning van diploma's van niet-gesubsidieerde onderwijsinstellingen en het verlenen van een grotere autonomie aan de Hogere Zeevaartschool te Antwerpen en Oostende.

Titel VII. Onderwijs voor sociale promotie.

De bepalingen van het ontwerp van decreet hebben in verband met het onderwijs voor sociale promotie hoofdzakelijk het volgende tot doel.

Ten eerste, een betere operationalisering en een verduidelijking van de toepassing van de rationalisatie en de programmering op het onderwijs voor sociale promotie georganiseerd volgens het modulair stelsel. Ten tweede, een aanpassing van de regeling voor het verplicht inschrijvingsgeld, eveneens voor het onderwijs voor sociale promotie georganiseerd volgens het modulair stelsel. Ten derde, een verduidelijking in verband met de afbouw van een instelling die de gestelde rationalisatienorm niet bereikt. Ten vierde, een verduidelijking in verband met de afbouw van een afdeling die de gestelde rationalisatienorm niet bereikt. Ten vijfde, de programmering afhankelijk maken van een besluit van de Vlaamse Executieve. Ten zesde, het in de mogelijkheid voorzien dat de Vlaamse Executieve een aanwendingspercentage kan opleggen, toe te passen op het geheel van de uren-leraar dat ontstaat op grond van de toepassing van het splitsingsnormenbesluit. Ten zevende, het officialiseren van het stelsel van de urenbank dat in 1981 ingevoerd werd.

Het rationaliserings- en programmeringsplan van het onderwijs voor sociale promotie is inderdaad ingesteld bij koninklijk besluit nummer 461 van 17 september 1986. In dit volmachtsbesluit, dat door de wetgever werd bekrachtigd, was een nieuwe organisatievorm volgens het modulair stelsel ingeschreven. In wezen gaat het om het verlaten van de strakke studie-organisatie waarin alle studenten

Moors

ook alle geprogrammeerde cursussen moesten volgen, wat voorbijgestreefd is gelet op de opleiding die de meeste studenten in het voltijds onderwijs reeds hebben genoten. Dit laat onder meer toe een grotere soepelheid aan te houden in het studieverloop, een meer gerichte en selectieve studiekeuze te maken en een directe aansluiting bij de concrete nieuwe opleidingsbehoeften te bevorderen. Ongeacht deze objectieve positieve intenties werd de organisatie bemoeilijkt door een reeks onduidelijkheden in de wetgeving en de reglementering die in de eerste inloophase tot uiting zijn gekomen.

Het decreet vangt de meest ernstige problemen op en herstelt de rechtszekerheid ten opzichte van de rationalisering en de programmatie. Ook dit heeft aanleiding gegeven, zij het niet tot een uitgebreide discussie, maar toch tot een gedachtenwisseling onder meer over een grondige herziening van het onderwijs voor sociale promotie en tot een pleidooi voor het betrekken van de scholen bij deze hervorming.

Dan kom ik bij het inschrijvingsgeld. Hier bestond een probleem van onderscheid tussen werkingstoelage en inschrijvingsgeld. De Minister zegt dat er een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de werkingstoelagen die aan de scholen worden gegeven en het inschrijvingsgeld dat eigenlijk een inkomen is ter financiering van het onderwijs in het algemeen en dat derhalve moet worden doorgestuurd naar de administratie.

Als verslaggever heb ik daarbij een persoonlijke bedenking. Wij moeten in verband met het inschrijvingsgeld een welbepaalde filosofie gaan ontwikkelen. Het is opvallend dat de inschrijvingsgelden aanleiding geven tot zeer sterke weerstand — wij hebben dat vastgesteld in het kunstonderwijs en stellen dat nu opnieuw vast voor het onderwijs voor sociale promotie en het hoger onderwijs — niet alleen omdat deze inschrijvingsgelden moeten worden betaald maar vooral omdat er geen filosofie over bestaat, waarbij dit inschrijvingsgeld

ook vanuit sociaal en maatschappelijk oogpunt wordt bekeken. Er wordt wel van uitgegaan dat het leerplichtonderwijs gratis is en dat er voor het hoger onderwijs een inschrijvingsgeld wordt gevraagd, maar men ziet toch ook dat dit zeer verscheiden is en ik verwijs hiervoor naar het universitair hoger onderwijs voorheen en de maatregel van vorig jaar voor het hoger onderwijs buiten de universiteit. Daar komen we dan tot een conflict omdat de mensen niet meer zien wat het inschrijvingsgeld vroeger was, wat er wordt aan toegevoegd en waarop men zich baseert. Hetzelfde wordt ervaren voor het kunstonderwijs met beperkt leerplan en het onderwijs voor sociale promotie. Ik kan begrijpen dat het onderwijs niet meer volledig gratis kan zijn, zeker niet voor het beperkt leerplan en dat er een bepaalde bijdrage moet worden betaald maar ik pleit toch voor het ontwerpen van een filosofie over de wijze waarop wij dit aan de mensen gaan verkopen.

Een ander punt dat naar voren kwam had betrekking op de voordrachtgevers en de mate waarin zij kunnen worden ingeschakeld met daaraan gekoppeld het probleem van de cumulatierегeling. Er is daarover trouwens een klein artikel ingevoegd. Door meerdere commissarissen werd beklemtoond dat de cumulatierегeling nu anders moet worden bekeken. Wij bevinden ons immers in een totaal andere sociaal-economische situatie dan in 1979 of 1980 wanneer wij de cumulbeperking hebben opgelegd. Wij moeten vaststellen dat bepaalde functies op dit ogenblik niet meer kunnen worden ingevuld en dat bepaalde opleidingen daar ernstige moeilijkheden mee hebben. Men voert, bij wijze van tijdelijke oplossing, de voordrachtgevers in, maar ik pleit ervoor deze oplossing als idee aan te houden voor mensten van buiten het onderwijs die een beperkt bepaald aantal lessen zouden kunnen geven.

Ik meen dat wij voor de leerkrachten zelf de cumulatierегeling moeten herzien en dit eveneens voor het dagonderwijs. Dat was de mening van het merendeel van de commissieleden.

Titel VIII handelt over de lokale autonomie. Eén van de thema's van het herfstoverleg was de participatie. Het was de betrachting om nu in het gemeenschapsonderwijs de participatie te verzekeren van de ouders, het personeel en de lokale gemeenschap. Ook in het gesubsidieerd onderwijs wordt ernaar gestreefd een geëigende inspraakstructuur in te voeren. Hiertoe werden voorstellen uitgewerkt waarin de oprichting is voorzien in elke gesubsidieerde onderwijsinstelling van een schoolraad die over bepaalde materies duidelijk afgebakende bevoegdheden zal hebben. Dit opzet kon niet tot een goed einde worden gebracht voornamelijk omdat er geen oplossing werd gevonden voor het probleem dat zou ontstaan bij de gesubsidieerde vrije scholen die onder de toepassing vallen van de wet op de organisatie van het bedrijfsleven. Het uitvaardigen van een decreet over de schoolraad zonder wijzigingen aan te brengen aan de nationale wetgeving ter zake, zou in grote vrije scholen tot gevolg hebben dat er twee participatiestructuren naast mekaar ontstaan. Dit zou aanleiding geven tot dubbel gebruik, tot bevoegdheidsconflicten en het zou vooral niet tegemoet komen aan de betrachting om meer aangepaste participatiestructuren te voorzien in het onderwijs. Om deze redenen wordt geen nieuwe inspraakstructuur, noch een uitgesponnen procedure uitgevaardigd. Toch wordt een volgende stap gedaan waardoor de inspraak van het personeel en de ouders op het niveau van elke gesubsidieerde school wordt gewaarborgd. Hier is de discussie vooral gegaan over wie zitting moet hebben in de schoolraad, wie daarin kan verkozen worden en wie daar wat vertegenwoordigt, maar ik neem aan dat collega's daarop in deze bespreking zullen terugkomen.

Titel IX, de voorlaatste, handelt over de Vlaamse Onderwijsraad. De oprichting van een algemene onderwijsraad in Vlaanderen maakt deel uit van het politiek akkoord van 8 november 1988 met betrekking tot de Algemene Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en is in de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve ingeschreven. Als overkoepelende beleidsadviserende structuur zal de

Moors

Algemene Onderwijsraad voor de Vlaamse Gemeenschap worden opgericht. De inrichtende besturen, de personeelsleden van de verschillende onderwijsnetten, alsook de socio-culturele en economische groeperingen zullen hierin vertegenwoordigd zijn.

De Raad zal onder meer advies moeten verstrekken betreffende de noodzakelijke aanpassing van het onderwijs aan de maatschappelijke ontwikkeling. Per onderwijsniveau of per sector worden de nodige subgroepen voorzien. De bestaande raden en commissies zullen in functie daarvan worden herstructureerd. De oprichting van zo een algemene onderwijsraad wordt bovendien met aandrang gevraagd door tal van organisaties die direct of indirect bij het onderwijsgebeuren betrokken zijn. Overigens is de onderwijssector zo wat de enige die geen algemene adviesraad heeft. De installatie van deze onderwijsraad gaf uiteraard ook aanleiding tot heelwat vragen en beschouwingen in de Commissie. Eén van de vragen ging over de bevoegdheid. Waarmee gaat de raad zich bezighouden? Zal het wetenschappelijk onderzoek zijn inzake onderwijsopdrachten of onderwijsbegeleiding in het algemeen? Gaat de onderwijsraad in de plaats treden van de administratie? Dat werd met nadruk gevraagd. Inhoudelijk zijn er dus heel wat vragen omtrent de opdracht. Er zijn ook vragen over de samenstelling van de onderwijsraad. Men wenst te weten in welke mate de leerkrachten daarin vertegenwoordigd zullen zijn. Gaat de vertegenwoordiging beperkt blijven tot de officiële leraarsvakbonden? Er is ook de vraag hoe bepaalde inrichtende machten van het onderwijs daar kunnen vertegenwoordigd worden gezien het vrij gesubsidieerd onderwijs niet allemaal confessioneel is. Kortom het gaat hier om een reeks vragen die aan bod zijn gekomen en die aanleiding hebben gegeven tot een in beraad houden van de samenstelling en de inhoudelijke opdrachten zoals in het onderhavig ontwerp was voorzien.

Titel X handelt over diverse bepalingen, inzonderheid de verschuiving van de tellingsdatum naar 1 februari van het voorafgaand schooljaar. Te-

vens wordt een wettelijke basis vastgelegd voor uniforme **vakantieregelingen** in het onderwijs en de PMS-centra. Verder wordt in een sanctiemechanisme voorzien ten aanzien van wie zich niet houdt aan de bepalingen inzake rationalisatie en programmering. Ook zullen de geestelijken die in een gemeenschap leven voor honderd ten honderd worden bezoldigd tegenover de huidige zestig ten honderd. De weddetoelagen voor de beheerder van een gesubsidieerd internaat worden er ook in opgenomen. Ten slotte worden een aantal statutaire bepalingen geformuleerd, noodzakelijk voor de uitvaardiging van het statuut van het personeel van het gemeenschapsonderwijs, de uitvaardiging van de bekwaamheidsbe wijzen voor het buitengewoon onderwijs en maatregelen voor de opheffing van de wet — De Bondt.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik dank de Voorzitter van de Commissie die de werkzaamheden op een objectieve wijze leidde. De inhoudelijke bespreking over dit decreet gebeurde op een open manier. Ik dank tevens de secretarissen van de Commissie voor de wijze waarop zij de werkzaamheden begeleidden, wat uiteindelijk resulteerde in dit volumineus ontwerp. Dit bewijst dat wij in staat zijn op een zakelijke manier belangrijke onderwijshervormingen en -aanpassingen te bespreken. Tevens wordt hiermee het bewijs geleverd dat de commissieleden kunnen voldoen aan de uitdrukkelijke wens van de Vlaamse Raad, namelijk dat de decreetgever de belangrijkste rol zou vervullen — nu en in de toekomst — inzake het onderwijsbeleid in onze Vlaamse Gemeenschap. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw Neyts heeft het woord.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, wij hoorden zonet het verslag over het tweede ontwerp van decreet betreffende het onderwijs, dat inmiddels het lentedecreet werd genoemd. Dit doet mij denken aan „een nieuwe lente, een nieuw decreet”, maar vervult mij niet meteen met entoesiasme.

Pas op maandag 18 juni jongstle-

den heeft de Commissie voor Onderwijs en Vorming de bespreking van dit zeer belangrijke ontwerp van decreet kunnen aanvatten. De uiteindelijke tekst van de 203 artikelen, de 74 bladzijden van de toelichting en de 62 bladzijden van het advies van de Raad van State hadden de commissarissen slechts op de valreep van de periode vermeld in het Reglement van deze Raad ontvangen.

Wij beschikten dus over een minimum van tijd om ons op de commissiewerkzaamheden voor te bereiden. Op zichzelf is dat niet zo erg. Moeilijk gaat ook! Veel bezwaarlijker is dat een zo belangrijk ontwerp inzake onderwijs door de Gemeenschapsminister voor Onderwijs wordt ingediend vlak voor de zomervakantie. De eindstemming over dit ontwerp — gepland voor begin volgende week — zal gebeuren op een ogenblik dat de leerlingen reeds met vakantie zijn; de omzendbrieven met de uitvoeringsmaatregelen zullen op de scholen toekomen net op het ogenblik dat ook de schooldirecties met vakantie vertrekken.

Minister D. Coens : Ze zijn er al.

Mevrouw A. M. Neyts-Uyttebroeck : Het is verbazend dat de omzendbrieven al klaar zijn, vermits het decreet nog niet is goedgekeurd. De schooldirecties moeten op de scholen blijven tot 15 juli, maar niemand zal ontkennen dat ze andermaal op de valreep werden verstuurd.

Het wordt voor hen nog maar eens een bijna onmogelijke krachttoer om het schooljaar 1990-1991 voor te bereiden. Ik weet dat het een, overigens slechte, parlementaire gewoonte is om belangrijke ontwerpen net voor recesperiodes door de assemblees te sluisen en ik weet ook dat deze slechte gewoonte door uiteenlopende en afwisselende politieke meerderheden aangekleefd werd.

Wanneer het echter om onderwijsaangelegenheden gaat, is deze gewoonte bijzonder kwalijk. Immers, zij zaait onrust in de scholen en zij wekt de indruk dat men de onderwijswereld wil verschalken door het invoeren van hervormingen op een ogenblik dat dezelfde onderwijswereld niet bij machte is om desgevallend te reageren, en zelfs niet bij

Neyts-Uyttebroeck

machte is om zijn standpunten en visies te laten gelden.

De Gemeenschapsminister heeft ons de hoogdringendheid tegengeworpen. Deze is slechts voor één onderdeel van het ontwerp reëel aanwezig, te weten voor Titel IV over het secundaire onderwijs. Gelet op de geruchtmakende rechterlijke uitspraken waarbij het Executievebesluit houdende instelling van het zogeheten eenheidstype was vernietigd, was er inderdaad een echt vacuüm ontstaan dat dringend moest worden opgevuld.

Mijnheer de Minister, op dit moment van het jaar 1990, had het volstaan een decretale regeling inzake het secundair onderwijs te treffen. Op zich zelf is dat trouwens een voldoende ernstige aangelegenheid om er de volle vijfendertig uur aan te wijden die de Commissie thans aan een veel ruimer, veel meer omvattend ontwerp van onderwijsdecreet heeft besteed.

Wat wordt immers allemaal geregeld in dit ontwerp ? Ik som nog alleen maar de tien onderscheiden titels op : de werkmiddelen (16 artikelen) ; de verdeling van de middelen bestemd voor onroerende investeringen in het onderwijs (10 artikelen) ; het buitengewoon onderwijs (20 artikelen) ; het secundair onderwijs (43 artikelen) ; het deeltijds kunstonderwijs (15 artikelen) ; het hoger onderwijs (29 artikelen) ; het onderwijs voor sociale promotie (15 artikelen) ; de lokale autonomie en inspraakregeling (6 artikelen) ; de Vlaamse Onderwijsraad (19 artikelen) en tenslotte : diverse bepalingen (37 artikelen). Een aantal van deze titels zijn op zich telkens een grondige en fundamentele bespreking waard. Ik citeerde reeds deze betreffende het secundair onderwijs, maar dit geldt evenzeer voor het buitengewoon onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het hoger onderwijs, het onderwijs voor sociale promotie.

Mijnheer de Minister, collega's, na de commissiebesprekingen zit ik als het ware met een morele kater. Niet omdat ik onvoldoende aan bod zou zijn gekomen zoals dat heet, en ook niet omdat de sfeer slecht zou zijn

geweest of omdat u, mijnheer de Minister geen antwoorden zou hebben gegeven op onze vragen. Mijn morele onvoldaanheid geldt helemaal niet mezelf, noch mijn fractie, zij geldt mijn gevoel van verantwoordelijkheid jegens het onderwijsgebeuren. Dit decreet werd al te zeer op een drafje afgehandeld. Daarvoor bent u verantwoordelijk, mijnheer de Minister, samen met de fracties die u steunen in deze handelwijze.

Gelet op de zeer uiteenlopende onderwijsaangelegenheden die in dit ontwerp aan bod komen, is het een bijna onbegonnen zaak op elke daarvan in te gaan. Om die reden heb ik gepoogd mijn uiteenzetting te ordenen rond wat ik meen de impliciete krachtlijnen ervan te zijn.

De eerste betreft, mijnheer de Minister, de redenering die u ontwikkelt ten aanzien van de samenhang tussen het nieuwe artikel 17 van de Grondwet en het Politieke Akkoord waaruit de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs is gegroeid.

Uw geliefkoosde passage uit artikel 17 van de Grondwet is een deel van paragraaf 4, dat luidt als volgt : „Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet”.

Dezelfde paragraaf voegt daar echter aan toe : „De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoordt.” Het nieuwe artikel 17, waaruit ik zopas een belangrijke paragraaf citeerde werd op 15 juli 1988 gestemd en verscheen op 19 juli 1988 in het Belgisch Staatsblad. Het Politiek Akkoord betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs werd door CVP, SP, PVV en VU ondertekend op 9 november 1988, dus vier maanden na de inlating van het nieuwe artikel 17 in de Grondwet.

Het politieke akkoord, mijnheer de Minister, collega's, is afgesloten in het licht van het nieuwe artikel 17 van de Grondwet. Dit is zodanig waar dat er uitdrukkelijk naar wordt verwezen in littera A van Hoofdstuk

1 van het akkoord dat trouwens de hoofding draagt : “Grondwettelijk en Algemeen Politiek Kader”. Waarom hamer ik zo fel op de juiste chronologie van de gebeurtenissen, te weten eerst het nieuwe artikel 17 en daarna het akkoord betreffende ARGO ? Ik doe dit omdat ik tijdens de commissiebesprekingen de indruk heb opgedaan dat de Minister het gemeenschapsonderwijs eigenlijk wenst te behandelen als een gesubsidieerd net, eerder dan als het onderwijs dat luidens de Grondwet door de Gemeenschap moet worden ingericht. In zo'n benadering raakt de grondwettelijke specificiteit van het gemeenschapsonderwijs steeds meer in de verdrukking. Ten aanzien van het officieel gesubsidieerd onderwijs gebeurt trouwens hetzelfde.

Waarop stoelt nu deze indruk, want ik neem aan dat u aan indrukken alleen niet zwaar tilt ?

Mijn indruk dat de specificiteit van het gemeenschapsonderwijs en van het officieel gesubsidieerd onderwijs in de verdrukking raakt, stoelt op de feiten dat zowel inzake omkadering als inzake investeringen in gebouwen, het officieel onderwijs voortaan zuiver kwantitatief wordt benaderd, dat wil zeggen op basis van het percentage leerlingen dat beide schooltypes bezoekt, of op basis van het percentage leerlingen dat beide schooltypes bezoekt, of op basis van het percentage patrimonium dat ze gebruiken. Hier krijgt het gelijkheidsbeginsel van artikel 17 duidelijk voorrang op de andere beschikkingen ervan. Dit zal natuurlijk zware financiële gevolgen hebben voor het gemeenschapsonderwijs. Inzake onroerende investeringen bij voorbeeld valt het gemeenschapsonderwijs terug van 1.648 miljoen frank voor 1990, op 921,9 miljoen voor de jaren 1991 tot en met 1995. Dit is een vermindering van 726,1 miljoen per jaar, dus 2.908 miljoen op vier jaar tijd.

U zal mij straks tegenwerpen dat ik geen rekening houd met de 300 miljoen extra voor het eigenaarsonderhoud die worden gevoegd bij de ARGO-dotatie. Ik antwoord daarop twee dingen. Ten eerste, dat betekent nog altijd een verlies van 427

Neyts-Uyttebroeck

miljoen per jaar voor het gemeenschapsonderwijs en ten tweede, de 300 tot 350 miljoen voor eigenaarsonderhoud worden, luidens artikel 25 van het ontwerp, gevoegd deels bij de investeringen, en dat deel neemt jaarlijks af terwijl een ander deel, dat jaarlijks stijgt — zonder dat de beide samen ooit boven de 350 miljoen uitstijgen —, luidens artikel 4, bij de werkingsmiddelen wordt gevoegd en verdeeld moet worden onder de schoolgemeenschappen. Bijgevolg zijn ze niet beschikbaar voor onroerende investeringen, maar wel voor eigenaarsonderhoud. Het eindresultaat hiervan is dus 427 miljoen verlies per jaar van 1991 tot en met 1995.

Het gesubsidieerd vrij onderwijs ziet ondertussen zijn investeringsbedragen stijgen van 1.824,6 miljoen in 1990 naar 2.461,1 miljoen voor de jaren 1991 tot en met 1995, zegge en schrijf een stijging van 637 miljoen per jaar. Het officieel gesubsidieerd onderwijs boekt een stijging ten opzichte van 1990 van 94,6 miljoen voor de jaren 1991 tot en met 1995, maar beschikt dan weer niet over dezelfde mogelijkheden om de leninglast te dragen als het vrij gesubsidieerd onderwijs. Precies dit heeft er een commissaris toe gebracht — en nu citeer ik uit het verslag — het volgende te verklaren: “In verband met de verdeling van de middelen bestemd voor de onroerende investeringen stelt de spreker dat zij het ethisch nog altijd moeilijk heeft met de gelijkstelling van gemeentelijk en gesubsidieerd vrij onderwijs”. Collega’s, ik verbreek de beslotenheid van de commissiewerkzaamheden niet wanneer ik onderstreep dat deze woorden door een lid van de meerderheid werden gesproken.

Het is dan ook duidelijk dat er inzake middelen voor onroerende investeringen een aanzienlijk netto transfer gebeurt van het gemeenschapsonderwijs naar het vrij gesubsidieerd onderwijs waarbij het gemeenschapsonderwijs zijn middelen ziet verminderen, terwijl deze voor het vrij gesubsidieerd onderwijs niet alleen overeenkomstig, maar in nog grotere mate stijgen.

Ik zeg zeer duidelijk aan de SP, VU en CVP-fracties dat dit indruist tegen de geest van het Politiek Akkoord. In de punten 3.4 en 4.1 ervan wordt gewag gemaakt van een objectivering van de behoeften en van de middenverdeling. Deze zou moeten worden gestoeld op wetenschappelijk onderzoek. U heeft zelf gezegd, mijnheer de Minister, dat dit wetenschappelijk onderzoek niet is gevoerd en nauwelijks te voeren is. De objectivering van de behoeften, te weten de vervangingswaarde over vijftig jaar berekend, van de onderscheiden patrimonien is weliswaar voor alle netten dezelfde maar speelt duidelijk in het nadeel van het gemeenschapsonderwijs. Ik herhaal dat de geest en op tal van punten ook de letter van het Politiek Akkoord dubbel is, enerzijds het beveiligen van het gemeenschapsonderwijs voor verdere aftakeling door het veilig stellen van de middelen waarover het in 1988 en 1989 beschikte, en anderzijds aan datzelfde gemeenschapsonderwijs meer autonomie geven. Inzake investeringsmiddelen, is dit dus alvast niet het geval. Dat is alleen maar mogelijk omdat SP en VU hiermee instemmen. Met leedwezen stelt de PVV vast hoe de mede-ondertekenaars van het Politiek Akkoord instemmen met de uitholling ervan.

Niet alleen inzake investeringen hanteert de Minister, met instemming van SP en VU, een zeer eigenzinnige interpretatie van het Politiek Akkoord. Neem bijvoorbeeld de bestedingsvrijheid inzake werkingsmiddelen. Wat het gemeenschapsonderwijs betreft wordt deze behandeld in punt 3.3 van het Politiek Akkoord. Daarin wordt voorzien in een voorafname van een reserve van 25 ten honderd die aangewend moet worden overeenkomstig een boekhoudkundig plan dat door de Vlaamse Executieve per item zal worden vastgelegd. Wij zagen daarin toen een grote vooruitgang ten opzichte van de situatie die in 1988 bestond.

Edoch, wat gebeurt er nu? Luidens artikel 7 van het ontwerp wordt ten gunste van het vrij gesubsidieerd onderwijs een haast volledige beste-

dingsvrijheid van de werkingsmiddelen ingesteld. De opportuniteitscontrole wordt immers afgeschaft, zodat nog enkel een wettelijkheidscontrole en het verbod op afwending van middelen blijven bestaan. De Raad van State merkt hierover trouwens het volgende op — ik citeer haar commentaar bij artikel 7: “Vraag is of met de beoogde deregulering de ARGO, op het stuk van overheidstoezicht, niet in een rechtsongelijke behandeling wordt geplaatst ten aanzien van de inrichtende machten van het vrij onderwijs”. U antwoordt hierop, mijnheer de Minister, dat voortaan de commissaris van de Executieve, ten aanzien van de Centrale Raad van de ARGO, evenmin nog opportuniteitscontroles zal uitvoeren.

Minister D. Coens: Dat is het ARGO-decreet..

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck :

Dan zal ik “evenmin nog opportuniteitscontroles zal uitvoeren vervangen door “evenmin nog opportuniteitscontroles uitvoert”. Kan dat u tevreden stellen? En dan vraag ik u, mijnheer de Minister, hoe zit het met de verificatiediensten ten aanzien van de instellingen zelf, want het is in de instellingen van het vrij gesubsidieerd onderwijs dat voortaan de opportuniteitscontrole zal wegvallen. Ik durf er dus op aandringen dat hetzelfde gebeurt ten aanzien van de instellingen van het gemeenschapsonderwijs, want anders zitten we daar weer met een verschil.

Blijft dan nog de verplichte reserve. Toen ik u vroeg of de inrichtende machten van het vrij gesubsidieerd onderwijs ook reserves moeten aanleggen, hebt u ontkennend geantwoord met twee argumenten, ten eerste, dat de situaties niet kunnen vergeleken worden omdat er in het vrij gesubsidieerd onderwijs vele verschillende inrichtende machten zijn en, ten tweede, dat wie veel middelen krijgt, ook veel reserve kan aanleggen. Ik vind dit een schoolvoorbeeld van uw aanpak, mijnheer de Minister, en daarom zal ik het ontleden.

De oorspronkelijke uitgangssituatie

Neyts-Uyttebroeck

was dus de veel kleinere bestedingsvrijheid van het gemeenschapsonderwijs. Fase 1 was het gelijk leggen van de lat door het vergroten van die bestedingsvrijheid. En wat is fase 2 ? Fase 2 is het verder opschuiven van de lat door het instellen van wat bij mij blijft overkomen als een nog grotere bestedingsvrijheid voor het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Vooraleer ik de zuiver financiële aspecten verlaat, wil ik nog twee voorbeelden van uw eigenzinnige benadering geven. Het Politiek Akkoord voorziet in punt 3.6 dat de functie "eigen verzekeraar" van de Staat verder door de Executieve wordt gewaarborgd. Dit betekent dat de ARGO-dotatie met het overeenstemmend bedrag moet worden aangevuld. Welnu, dat is luidens uw antwoorden in de Commissie alleen gebeurd voor het wagenpark van het gemeenschapsonderwijs. Het leeuwenaandeel ervan, de verzekering van de gebouwen, moet ARGO betalen uit zijn algemene dotatie die niet overeenkomstig wordt verhoogd. Men zal mij tegenwerpen dat het slechts om enkele tientallen miljoenen gaat, maar ze worden onderwijl wél afgeknabbeld.

Ik weet wel, het lijkt bijna kleingeestig om zo iets luttels in de verf te zetten. Welnu, als het van mijnentwege kleingeestig lijkt om dat te doen, is het dan niet nog veel meer kleingeestig het gemeenschapsonderwijs op die manier te beknibben ? En ook hiermee gaan alle meerderheidsfracties akkoord, want eensgezind hebben ze ons amendement om de ARGO-dotatie met 50 miljoen aan te vullen voor het vervullen van deze functie, verworpen.

Ook op veel fundamentele punten hanteert de Minister een zeer persoonlijke lezing van de basisteksten. Neem nu de artikelen 53, 54 en 55 van het ontwerp, die handelen over het minimum lessenrooster voor het secundair onderwijs. Voor elk leerjaar is het eerste vak steeds "godsdienst of niet-confessionele zedenleer". De paragrafen 5 en 8 van respectievelijk de artikelen 53, 54 en 55 luiden oorspronkelijk, ik citeer :

"Voor de vrije onderwijsinstellingen is het eerste vak — daarmee bedoelen godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer — "godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer of cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie". De PVV-commissarissen hebben onderstreept dat een ontwerp van decreet niets kan opleggen aan vrije onderwijsinstellingen en hebben u gevraagd of hier bijgevolg niet moest begrepen worden "vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen" ? Want, als ze niet gesubsidieerd worden, kan men ze inderdaad niets opleggen.

U hebt dat beaamd en u hebt uw tekst zelf geamendeerd, zodat er nu staat "Voor de vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen". De PW-commissarissen hadden tevens een amendement ingediend om diezelfde vrijheid te bieden aan het officieel onderwijs. U heeft dit amendement, ook in gecorrigeerde vorm, doen verwerpen en u heeft naar de Grondwet verwezen.

Het laatste lid van § 1 van artikel 17 luidt inderdaad — en ik citeer : "De scholen ingericht door openbare besturen bieden, tot het einde van de leerplicht, de keuze aan tussen onderricht in een der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer".

Ik ben het met u eens, mijnheer de Minister, dat die keuze heel de leerplicht door moet geboden worden. Ik ben het grondig met u oneens wanneer u beweert dat deze grondwettelijke beschikking verbiedt dat, naast die keuze, ook de mogelijkheid zou geboden worden "cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie" te volgen. U was echter niet te vermurwen en andermaal hebben SP, VU en vanzelfsprekend uw eigen fractie, u gevolgd.

Mijn bijdrage tot een verduidelijking van de tekst heeft uiteindelijk geleid tot een nog grotere discrepantie inzake vrijheid tussen het vrij gesubsidieerd net en het officieel onderwijs. U laat voorwaar geen kans voorbijgaan om het gemeenschapsonderwijs en, als het even kan, het officieel gesubsidieerd onderwijs te beknibben.

Het "lattenspel" verloopt uiterst merkwaardig, maar eigenlijk steeds met hetzelfde resultaat, te weten dat de relatieve plaats van het gemeenschapsonderwijs verslechtert ofwel omdat het ter plaatse moet blijven terwijl de andere netten kunnen vooruitgaan, ofwel omdat zijn middelen netto verminderen, ofwel omdat het vrij gesubsidieerd onderwijs actiemogelijkheden krijgt waarvan het gemeenschapsonderwijs verstoken blijft.

Helaas is hiermee de kous niet af. De invoering van het eenheidstype dreigt dramatische gevolgen te hebben voor alle VSO-scholen en dus voor het gemeenschapsonderwijs waar het VSO meer dan tien jaar geleden veralgemeend werd. Dat staat vanzelfsprekend niet te lezen in het ontwerp, noch in de toelichting. Dat kan er slechts onrechtstreeks uit afgeleid worden en dat zal pas tenvolle blijken wanneer de uitvoeringsbesluiten zullen bekend raken. Zoals u zegt kan dat niet lang meer duren. Hoe gaat dit dan in zijn werk ? Welnu, de invoering van het eenheidstype heeft een dubbel doel, een pedagogisch en een budgettair. De pedagogische doelstelling wil tegelijk meer klaarheid en doorzichtigheid scheppen in de structurering van het secundair onderwijs en aan de onderscheiden scholen de mogelijkheid bieden een eigen profiel of project uit te bouwen. Het budgettaire doel bestaat erin om door een drastische reductie van het aantal mogelijke opties het aantal uren-leraar te reduceren en zodoende het aantal budgettaire leerkrachtenambten te verminderen.

Alle VSO-scholen zullen hierdoor getroffen worden, dus ook de circa 55 ten honderd vrije gesubsidieerde scholen die het VSO-stelsel hadden aangenomen. Het moge echter voor iedereen duidelijk zijn dat de gevolgen het pijnlijkst zullen zijn voor kleinere scholen en die vindt men vooral in het gemeenschapsonderwijs. En andermaal stuiten we op een nieuwe ongelijke behandeling van de netten. Het is traditie dat de uren godsdienst en niet-confessionele zedenleer niet gerekend worden bij het totaal aantal uren-leraar voor het onderwijzen van vakken. Welnu, voortaan worden de

Neys-Uyttebroeck

vakken cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie daaraan toegevoegd. U zal zich herinneren dat deze laatste twee vakken enkel in het vrij gesubsidieerd onderwijs kunnen ingericht worden, als de Minister zijn zin krijgt.

Mijnheer de Minister, u wou de rust herstellen met het eenheidstype. Momenteel is het net andersom. Ik was vorige vrijdag aanwezig bij de proclamatie in het Koninklijk Atheneum Etterbeek waar ik — lang geleden — school heb gelopen. Die school stelt het naar Vlaams-Brusselse normen uitstekend. De studiefaculteit kon me fier melden dat er op dat moment reeds meer nieuwe inschrijvingen waren dan er leerlingen waren afgestu-deerd. Hij was echter vreselijk ongerust over het impact van de normenberekening, zoals ze voortvloeit uit het eenheidstype, hij vreesde dat dit op termijn zou kunnen leiden tot het verlies van 200 uren-leraar, dat wil zeggen tot het wegvallen van tien opdrachten, in een overigens bloeiende school.

Die ongerustheid is algemeen in VSO-scholen. Dit aspect is daarenboven nauwelijks ter sprake gekomen in de Commissie. Uzelf heeft het niet aangebracht, en wij hebben ons ertoe laten verleiden om vooral over de vakken zelf te discussiëren.

Ook namens degenen die zich ter zake vragen stellen buiten deze muren, stel ik u volgende vragen waarop ik dan ook een antwoord wens te krijgen. Wat zal de impact zijn van de invoering van het eenheidstype, in termen van verlies van aantal uren-leraar, en dat voor elk van de zes betrokken leerjaren ?

Wat zal de impact zijn per net ?

Hoe verhoudt zich de "urenbank" tot de te verwachten verliezen ? Voorzien de uitvoeringsbesluiten in een verhoging van het aantal uren-leraar voor instellingen gelegen in dun bevolkte gemeenten, voor Vlaamse secundaire scholen in Brussel-19, voor deze die toepassing maken van het K.B. van 30 maart 1982 en voor de BSD-scholen ? Artikel 57 van het ontwerp bepaalt immers dat de

Vlaamse Executieve dit kan doen. Hebt u dat voorgesteld en in welke mate is dat gebeurd ?

Tot slot wil ik van u vernemen welk het aanwendingspercentage zal zijn, voorzien voor het aantal uren-leraar. Artikel 59 bepaalt immers dat deze aanwendingspercentages door de Vlaamse Executieve kunnen vastgelegd worden op basis van de budgettaire mogelijkheden. In gewone mensentaal betekent dit dat de Executieve deze kan vastleggen op minder dan 100 procent wat vanzelfsprekend een groter verlies van ambten zou veroorzaken. Vandaar dat mijn vraag : werd er reeds een aanwendingspercentage vastgelegd voor het schooljaar 1990-1991 en welk percentage is dat dan ?

Het lentedecreet bevat nog meer verdoken besparingen. De onderwijsuitgaven kunnen vanzelfsprekend niet eindeloos blijven groeien, en het is onvermijdelijk dat verschuivingen in de "onderwijsconsumptie" als ik dat zo cru mag uitdrukken zouden moeten leiden tot min of meer overeenkomstige verschuivingen in de uitgaven. Even zeer is het juist dat het leerplichtonderwijs voorrang verdient, omdat dit onderwijs normaliter de basisinstructie en -kennis moet verschaffen.

Overigens verdient de concrete uitwerking van deze beginselen op zich al een fundamentele discussie. Spijtig genoeg hebben we die nauwelijks kunnen voeren.

Laat ik één eindje wol uit het discussiekluwten pulken : het beginsel dat leerplichtonderwijs budgettair voorrang moet krijgen. Hieruit volgt dan dat er een inschrijvingsgeld gevraagd wordt voor die onderwijsvormen die buiten de leerplicht vallen, onder meer in het deeltijds kunstonderwijs en in het onderwijs voor sociale promotie.

Op het deeltijds kunstonderwijs kom ik straks terug, want daar is meer aan de hand dan de vooropgestelde verhoging van het inschrijvingsgeld.

Ik wil het thans hebben over het onderwijs voor sociale promotie, dat

men vroeger avondonderwijs noemde. Op tien jaar tijd heeft dit onderwijs een ware explosie gekend. In het vrije gesubsidieerde net alleen, noteert men van het schooljaar 1981-1982 tot het schooljaar 1988-1989 een stijging van meer dan 50 ten honderd van 91.000 studenten naar 148.000. Volgens de vereniging van directeurs van het katholiek onderwijs voor sociale promotie hielden de werkings-toelagen geen gelijke tred met deze stijging, wat betent dat deze per student drastisch gedaald zijn.

In diezelfde periode hebben ook de VDAB-vormingen en de middenstandsvormingen een grote ontwikkeling gekend. Het vormingsaanbod is er nog eenvoudiger, noch duidelijker op geworden. Wat ons daarbij moet bezighouden is de vraag of het onderwijs voor sociale promotie uiteindelijk niet in de verdrukking dreigt te raken.

Eén voorbeeld maar. Het inschrijvingsgeld voor OSP wordt opgetrokken tot 10 frank per uur en per week en de vrijstelling voor werklozen zou wegvallen. Dit kan dus oplopen tot 4.800 frank voor een OSP-student die 12 uur les per week volgt, terwijl een student in het voltijds dagonderwijs van een HOBU-instelling voor 32 uur per week 5.000 frank betaalt. Een eerste discrepantie. Een tweede discrepantie groeit ten aanzien van de VDAB-vormingen waarvoor de stempelgerechtigde ingeschrevene 40 frank per uur ontvangt.

U kent ongetwijfeld het standpunt van de directeurs van het OSP, die voorstellen voor een inschrijvingsgeld een minimumdrempel van 1.500 frank in te stellen en een maximumdrempel van 2.500 frank. Ik meen dat dit een zeer redelijk standpunt is.

Deze titel VII bevat eveneens een onheilspellend artikel, waarbij de Executieve gemachtigd wordt om "rekening houdend met de budgettaire mogelijkheden" een aanwendingspercentage vast te leggen. Naar verluidt zou dit voor volgend schooljaar 97 ten honderd bedragen. De sector voert aan dat dit op termijn tot regelrechte afbraak zou kunnen leiden en

Neys-Uyttebroeck

wel om de reden dat men in dit onderwijs niet zomaar lessen of klassen kan samenvoegen. Elementair Frans is immers geen gevorderd, noch grondig Frans en al evenmin hetzelfde als elementair Engels, noch als een eerste jaar boekhouding.

Evenzeer vreest men voor de sluipende afbraak die het gevolg zou kunnen zijn van een accumulatie van onvolledige toepassingen. Waar komt men inderdaad uit als men jaar na jaar bijvoorbeeld 97 ten honderd van 97 ten honderd van 97 ten honderd enzovoort voorziet? In alle geval ver beneden de 100 ten honderd die voorgespiegeld worden.

Ik vrees, collega's, dat we de problematiek van het onderwijs voor sociale promotie stiefmoederlijk hebben behandeld. Daarom wil ik alsnog een aantal vragen stellen aan de Minister.

Is het juist dat het toepassingspercentage voor volgend jaar geen 100 ten honderd zal bedragen, en hoeveel zal het dan bedragen?

Wat is het begrotingsimpact van de maatregelen voorzien in titel VII?

Is u bereid een minimum- en een maximumbedrag in te stellen voor het inschrijvingsgeld?

Hoe reageert u op het voorstel van de scholen om slechts 50 procent van de inschrijvingsgelden door te storten en de overige 50 ten honderd te behouden als werkingskosten?

Daarbij worden soms weinig overtuigende argumenten gebruikt, zoals de noodzaak om van "elitaire" kunstvisies af te stappen. Vooral in het kunstonderwijs rijzen geen problemen in verband met elitisme. Ook wordt aangehaald dat slechts 5 ten honderd van de leerlingen het niveau van een prijs voor uitmuntendheid behaalt. Wie heeft daarmee echter moeilijkheden en moet dat percentage per se de hoogte in? Het bevreemdt mij dat ik tot op heden niet één musicus heb gehoord die de hervorming verdedigt. Zij wordt verdedigd door die mensen die ze hebben ontworpen en door sommigen die ze in wellicht uitzonderlijke gunstige

De heer C. Moors (CVP), Secretaris van de Raad, in gesprek met zijn fractiegenoot E. Vandebosch, bracht verslag uit over de commissieaangelegenheden rond het dinosauresdecreet

omstandigheden hebben uitgetest en overigens voortdurend hebben bijgestuurd. Ik heb nog geen zinnig argument gehoord waarom het zou aangewezen zijn het aanleren van een instrument met één jaar uit te stellen. Evenmin is het mij duidelijk waarom plaats moet worden geruimd voor samenhang in de eerste vier jaar met als gevolg een verzwaring van het programma en waarom notenleer moet opgaan in algemene vorming. De bezwaren tegen de beperking van individuele lestijden — vier leerlingen per uur voor de leraar-instrument tegen drie leerlingen nu — zijn eveneens tot uittrenturen herhaald.

Mijnheer de Minister, ik krijg hoe langer hoe meer de indruk dat u het muziekonderwijs wil hervormen omdat nu eenmaal alle onderwijsvormen zijn hervormd of hervormd zullen worden.

Thans kom ik tot het deeltijds kunstonderwijs, de lokale autonomie en inspraakregeling en de Brusselse onderwijssituatie. Alhoewel ik nog uren zou willen spreken over de talloze aspecten van dit veelomvattend ontwerp, wil ik nog drie thema's aansnij-

den om dan te besluiten. Het zal wellicht niemand verbazen dat ik begin met het deeltijds kunstonderwijs.

Het deeltijds kunstonderwijs is als het ware slachtoffer van twee fenomenen: het is slachtoffer van zijn eigen succes, zie de wachtlijsten voor het muziekonderwijs en het is slachtoffer van ministeriële hervormingsdrift. De discussie over de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs heeft op mij een bevreedende indruk gemaakt omdat ze fundamenteel verschillende, en zelfs tegengestelde visies naar voor heeft gebracht. De koppigheid waarmee vastgehouden wordt aan de hervorming met ingang van 1 september aanstaande wekt de indruk dat men, koste wat het kost, dit onderwijs in de pas wil krijgen, in een keurslijf wil stoppen.

Dat is op zich helemaal geen overtuigend argument. Mijn fractie betwijfelt evenzeer de noodzaak, maar meer nog het nut van deze hervorming. In zo een geval onthoudt men er zich beter van dergelijke ingrijpende veranderingen door te voeren. Wij dienen dan ook opnieuw ons amendement in om deze titel uit het ont-

Neyts-Uyttebroeck

werp te lichten ; want van twee dingen één : ofwel zijn er inderdaad misverstand en gegroeid en dan zou het verstandig zijn die op te klaren vooraleer de hervorming ingang vindt, ofwel blijkt de hervorming echt de test van een grootscheepse discussie niet te doorstaan, en dan is het veel beter ervan af te zien.

Het is daarenboven allesbehalve fraai dergelijke ingrijpende onderwijsvormingen in de grote vakantie door te willen voeren en ze dan ook nog grotendeels te verstoppen in uitvoeringsbesluiten. De PVV-commissarissen waren niet de enigen om grote twijfels te uiten, zowel onder de VU-commissarissen als bij de SP-commissarissen is gepleit voor uitstel en in ieder geval voor zorgvuldige begeleiding, evaluatie en zo nodig bijsturing. De twijfels over de intrinsieke noodzaak en het nut van deze hervorming zijn dus hoegenaamd niet beperkt tot de PW-fractie en kunnen hoegenaamd niet opzij worden geschoven als obligate oppositietaal. U hebt gemeend die twijfels te kunnen bedaren met uw overtuiging dat de hervorming de kwaliteit van het deeltijds kunstonderwijs verbetert en, ik citeer, "democratiseert". Hoe u die bekommerning om democratisering in overeenstemming brengt met uw beslissing om het inschrijvingsgeld te verdubbelen, is mij een volslagen raadsel. Ook inzake deeltijds kunstonderwijs sluipt een budgettaire kat op de koord. Het inschrijvingsgeld wordt verdubbeld, wat de leerlingen 93 miljoen extra zal kosten ; de werkingstoelagen voor de inrichtende machten — voor meer dan 90 ten honderd steden en gemeenten — wordt met 30 ten honderd vermindert wat hen 28 miljoen zal kosten ; voor een volledige prestatie en dat levert 115 miljoen op ; de Vlaamse Gemeenschap zal 206 miljoen meer moeten uittrekken.

Mijnheer de Minister, collega's, ik stel mij zeer grote vragen bij een hervorming die in totaal een half miljard meer zal kosten aan de Vlaamse belastingsbetalers, want uiteindelijk betalen zij deze hervorming die ze daarenboven niet vragen en al evenmin toejuichen, integendeel.

Het deeltijds kunstonderwijs mag niet de inzet worden van dit wellesnietes-spelletje. Het gaat niet om gezichtsverlies voor de enen en prestigegewinst voor de anderen. Het gaat om de kwaliteit van het onderwijs voor jongeren en volwassenen die een groot deel van hun vrije tijd besteden aan kunstbeoefening, en om de arbeidsvreugde en arbeidsfierheid van degenen die hen daarin inwijden en die dat doen buiten de normale arbeidsuren. Dat alleen zou ons mogen leiden, en het is precies om dat alles te vrijwaren dat uitstel onontbeerlijk is.

Mijnheer de Minister, collega's, er was heel wat te doen over het impact van eerst het instellen, en vervolgens het moduleren van het inschrijvingsgeld voor deeltijds kunstonderwijs te Brussel, en wel om volgende redenen. De Franse Gemeenschap vraagt geen inschrijvingsgeld voor haar deeltijds kunstonderwijs. Tengevolge hiervan ontstaat de bijzondere situatie dat bij voorbeeld in een Brusselse gemeentelijke academie — en zo zijn er zes aan Vlaamse zijde — er geen inschrijvingsgeld wordt gevraagd voor de Franse klassen. Men zou dan ook kunnen vrezen dat een aantal ouders en leerlingen de voorkeur zullen geven aan het kosteloze Franse onderwijs of nog dat ze hun kinderen thuis houden.

Om met kennis van zaken te oordelen heb ik u, mijnheer de Minister, de cijfers gevraagd en LI heeft me een globale tabel gegeven met de evolutie van het aantal leerlingen respectievelijk voor muziekkollegia en scholen voor beeldende kunst zowel voor Brussel als voor Vlaanderen. Uit de tabel die u mij in de Commissie overhandigde, blijkt dat het Nederlandstalig muziekkollegia in Brussel zou zijn teruggevallen van 3858 leerlingen in het schooljaar 1983-1984 naar 2852 leerlingen in het schooljaar 1989-1990, wat een daling van 1006 leerlingen, of van een derde van het totaal betekent.

Ondertussen steeg het leerlingenaantal in Vlaanderen van 69.492 tot 93.042, wat een totale stijging van meer dan 40 ten honderd betekent.

Voor beeldende kunsten kenden de Brusselse instellingen daarentegen een grotere procentuele stijging dan deze in Vlaanderen. Hieruit zou men kunnen besluiten dat vooral voor Brusselse kinderen het inschrijvingsgeld een daling van het aantal leerlingen heeft veroorzaakt.

Wanneer ik echter bijlage 15 van het verslag bekijk, vind ik daarin andere cijfers. Hieruit blijkt nog steeds een vermindering van het aantal leerlingen in Brusselse muziekkollegia, maar het aantal vermindert nu nog met 112 eenheden. Voor de beeldende kunsten daarentegen stemmen de beide tabellen overeen. Ik zou vanzelfsprekend graag weten welke cijfers voor de Brusselse muziekkollegia de juiste zijn, want er is een serieus verschil tussen -341 of -112. Hoedanook, deze min-cijfers steken triest af tegen de stijging met 40 ten honderd in Vlaanderen.

Verscheidene collega's — en heus niet enkel Brusselaars — hebben er bij u op aangedrongen het inschrijvingsgeld voor de Brusselse instellingen te verlagen of zelfs af te schaffen. U hebt ons het volgende geantwoord : "Heel bewust werd echter beslist geen onderscheid te maken tussen Brussel en de rest van Vlaanderen".

Voor andere elementen dan het inschrijvingsgeld doet u dat nochtans wel, of wordt minstens in de mogelijkheid daartoe voorzien. Ik verwijs naar artikel 57 : de Executieve "kan" het aantal uren-leeraar voor de Brusselse secundaire instellingen verhogen ; naar artikel 70 : lagere oprichtingsnorm voor centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs ; ik verwijs tenslotte naar artikel 97, waar uitgerekend voor het deeltijds kunstonderwijs voor Brussel een verhoging van 30 ten honderd van de omkadering wordt voorzien. Gelukkig maar is het geen algemene regel dat voor Brussel geen uitzonderingen worden gemaakt.

Ik pleit ervoor, mijnheer de Minister, dat u alleszins het inschrijvingsgeld voor jongeren niet zou verhogen, om te vermijden dat zich daar opnieuw een fameuze terugval voordoet.

Neyts-Uyttebroeck

Ik meen dat een veel belangrijker problematiek is vervat in de nieuwe regelingen dan die van het inschrijvingsgeld, met name de 30 ten honderd vermindering van de werkingsmiddelen voor de gemeenten. Er zijn zes gemeentelijke academies voor muziek en beeldende kunsten in Brussel. Moeten wij niet vrezen dat die inrichtende machten, de Brusselse gemeenten, die allemaal in slechte tot zeer slechte financiële papieren zitten, wel eens weinig bereidwilligheid zullen tonen om Vlaamse klassen open te houden in een muziekacademie en klassen voor beeldende kunst. Ik meen dat hierover ernstig moet worden nagedacht, meer dan over het inschrijvingsgeld.

Collega's, het Vlaamse onderwijslandschap te Brussel verdient uw volle aandacht, ongeacht het net en ongeacht het onderwijsniveau. Eigenlijk zouden in Brussel geen scholen meer mogen worden gedwongen tot sluiting, afbouw of samenvoeging, niet omdat Brusselse Vlamingen super-Vlamingen zijn die luxe-behandeling verdienen, maar wel omdat het Nederlandstalig onderwijs de substantie zelf van onze Vlaamse aanwezigheid te Brussel vormt.

Het voorschools en lager Nederlandstalig onderwijs stellen het over het algemeen goed maar worden geconfronteerd met een hoog percentage van kinderen voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, wat extra pedagogische omkadering vereist.

Ik kan daarenboven niet genoeg onderstrepen dat die prille, nieuwe bloei van het Nederlandstalig basisonderwijs slechts mogelijk is geweest dank zij het peuterplan, de gunstnormen en de doorgedreven campagnes van de Nederlandse Cultuurcommissie.

Met het secundair onderwijs is het minder goed gesteld. Daarvoor hebben dan ook nooit veralgemeende gunstnormen gegolden. Aan de vooravond van het nieuwe schooljaar bevinden zich, als ik goed ben ingelicht, drie koninklijke technische athenea onder de rationalisatienorm.

Om deze toestand goed in te schat-

ten, moet men beseffen dat de Brusselse Vlaamse scholen vroeger veel leerlingen uit het randgebied aantrokken. Dit ging zelfs tot Tervuren en Leuven. Toen men rond de 19 Brusselse gemeenten de zogeheten "gordel van smaragd" heeft aangelegd en veel middelbare scholen heeft omgevormd tot volwaardige athenea, is deze bron van recrutering grotendeels opgedroogd. Voeg daarbij de ontvolking van Brussel, de denaliteit en de rationalisatieperikelen, dan hebt u de oorzaken van de moeilijkheden van het Nederlandstalig secundair onderwijs te Brussel.

Ik wil hier dus pleiten, mijnheer de Minister, collega's, voor een moratorium, voor een rustpauze. De Brusselse VSO-scholen kunnen zich immers ook nog verwachten aan de effecten van de invoering van het eenheidstype.

Soms vraag ik me af of men buiten Brussel voldoende beseft met welke verbeterheid, met welke vastberadenheid er nu al jaren lang gevochten en geijverd wordt voor het voortbestaan van Vlaamse scholen te Brussel, en dat in alle netten. U moet die scholen niet beschouwen als verwerende paraplu's maar als de voorposten van uw culturele en intellectuele aanwezigheid in de stad, die deze Raad uitgeroepen heeft tot hoofdstad van onze Gemeenschap. Ook het Nederlandstalig onderwijs voor sociale promotie te Brussel maakt deel uit van het Brusselse onderwijsaanbod. Het heeft nooit genoten van bijzondere maatregelen: het stelt het niet bijster goed.

Om slechts één voorbeeld te geven, in 7 jaar tijd schieten er van de acht vrije gesubsidieerde inrichtingen voor hoger onderwijs voor sociale promotie nog maar drie over. Brussel beschikt inderdaad over een grote waaier van voltijds hoger onderwijs van het korte en van het lange type en over universitaire instellingen, die ver buiten de hoofdstad recruterend. Dit mag er echter niet toe leiden dat het Brussels onderwijs voor sociale promotie zou verdwijnen. Zoals ik reeds zei, dit is helemaal geen nettenskwestie, dit betreft het gaaf houden

van de substantie zelf van de Vlaamse aanwezigheid te Brussel.

Tot slot zou ik het nog willen hebben over titel VIII over de lokale autonomie en inspraakregeling.

Wanneer dit decreet wordt goedgekeurd geldt deze lokale autonomie en inspraakregeling voor alle onderwijsinstellingen, die door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd worden. Ze verloopt in verschillende fasen. Waar hoorden we dat nog? Tijdens volgend schooljaar moeten de inrichtende machten over de aanwending van de lestijdenpakketten overleg plegen met, ik citeer: "de lokale personeelsafvaardiging, samengesteld door de representatieve vakorganisaties" en met, ik citeer verder: "de afvaardiging van de ouders samengesteld door de aan onderwijsinstelling verbonden oudervereniging". Vanaf 1 augustus 1991 zal dat overleg georganiseerd worden in schoolraden, waarvan de Executieve de samenstelling, bevoegdheden en werking bepaalt, waarna deze Raad dit besluit zal bekrachtigen.

Mijnheer de Minister, mag ik overigens een niet onbelangrijke **vormopmerking** maken bij artikel 147? In paragrafen 1, 2 en 3 hebben we ons uitgesproken over **personeelsafvaardigingen "samengesteld door"** enzovoort en afvaardiging van de ouders "samengesteld door" enzovoort. Welnu in de tekst aangenomen door de Commissie, zoals hij is gedrukt bij het verslag staat er telkens in plaats van "samengesteld", "voorgedragen". Was dit niet de formulering van de voorlaatste versie van het ontwerp en werd dat deelwoord niet vervangen door "samengesteld", ingevolge het advies van de Raad van State? Ik wijs gewoon op het feit dat er een verschil bestaat tussen de tekst waarover wij ons in de Commissie hebben uitgesproken, en de tekst zoals hij is afgedrukt in het verslag.

Mijnheer de Minister, ik verzoek u deze termen na te kijken vóór de eindstemming.

Dit gezegd zijnde, wil ik tot de grond van de zaak komen. De hier voorziene inspraakregeling is zeker voor volgend schooljaar maar een heel mager

Neyts-Uyttebroeck

beestje. Wat de personeelsafvaardiging betreft, stelt dit ontwerp feitelijk een closed shop-systeem in, want zij zal enkel worden samengesteld door de representatieve vakorganisaties. Hoe zal dit verlopen indien er in de onderwijsinstelling zelf geen gestructureerde vakbondswerking is, wat zeer wel denkbaar is. Zal die samenstelling dan moeten gebeuren vanuit een regionale of centrale vakbondszetel, en hoe accuraat zal die dan zijn. Dit is één euvel, een veel groter euvel is dat personeelsleden die ofwel niet gesyndiceerd zijn, ofwel aangesloten zijn bij een vakorganisatie die niet als representatief werd erkend, wat hun heilige recht is, dat die personeelsleden in de praktijk uit dit overleg zullen gesloten worden. Dat is ondemocratisch. Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor de aan de onderwijsinstelling "verbonden" oudervereniging. De inrichtende macht kan dus de braafste kiezen, of er zelf een oprichten, of stellen dat er geen enkele aan de instelling verbonden is. Of de inspraakmodaliteiten vanaf 1991-1992 beter worden, serieuzer worden, dat is zeer de vraag.

Overigens is u terzake duidelijk geweest. Op p. 127 van het verslag lezen we het volgende: "Vanuit het hier voorziene proces van inspraak voor het gesubsidieerde onderwijs kan men niet komen tot een medebe-

heer zoals in het ARGO-decreet en dit omdat het gesubsidieerd onderwijs verschillend is van het gemeenschapsonderwijs omwille van de diversiteit en de grondwettelijke en wettelijke vrijheid van organisatie van dit onderwijs" en even lager "De beslissing blijft uiteraard bij de inrichtende macht".

Dames en heren, zo is de cirkel rond. De Grondwetsbepalingen vervat in artikel 17 zouden steeds en in dezelfde mate de **garanten** moeten zijn van de basisbeginselen van het Nederlandstalig onderwijs, te weten de vrijheid van onderwijs, de keuzevrijheid van de ouders, de plicht van de Gemeenschap om neutraal onderwijs in te richten, de filosofische keuze in het officieel onderwijs, de gelijkheid van alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen voor de wet of het decreet en tenslotte het beginsel dat de wet en het decreet rekening houden met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden. Deze beginselen, mijnheer de Minister, past u toe en roept u in "à la carte", nu eens om het gemeenschapsonderwijs te beknibbelen en in alle geval om het relatief gezien achteruit te stellen, dan weer om het vrij gesubsidieerd onderwijs in absolute en relative termen supplementaire mogelijkheden te geven, of nog om

de inrichtende machten van het gehele gesubsidieerde onderwijs terwille te zijn.

Het valt me van u tegen, mijnheer de Minister, maar het valt me nog veel meer tegen dat SP en VU, mede-ondertekenaars van het Politiek Akkoord van november 1988 en medeauteurs van artikel 17 van de Grondwet, dit allemaal laten gebeuren. Wij protesteren hiertegen met de allergrootste klem en zullen dit ontwerp niet goedkeuren. (**Applaus bij de PVV**)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– **De vergadering wordt gesloten om 12.40 uur.**
